

S H E ' R I Y A T D U R D O N A L A R I

ERKIN VOHIDOV

Vatan
sog'inchisi

*U jahon ichida bitta jahondir,
Bir ko'rgan umrbod qilgusi havas.
Yerning tortish kuchin yengmoq osondir,
Ona-yer mehridan uzilib bo'lmas.*

• S H E ' R I Y T O ' P L A M •

SHE'RIYAT DURDONALARI

ERKIN VOHIDOV

Vatan
sog'inchi

She'riy to'plam

ZIYO NASHR

Toshkent

2019

UO'K: 8213512.133-1

KBK 84(50')6

V 89

Ushbu saylanmada O'zbekiston Qahramoni, O'zbekiston xalq shoiri Erkin Vohidovning turli yillarda yaratilgan dilbar she'rlarining eng saralari jamlangan.

ISBN 978-9943-5705-7-3

© E. Vohidov.

© „Ziyo nashr“ MChJ, 2019.

O'ZBEKISTON

(Faxriya)

Yurtim,
Seni yana oldim qalamga
To'ying, shodiyonang bahona bo'lib.
Yana kelib qo'nding tonggi misramga
Falak nisor etgan durdona bo'lib.
Iqbol peshonamga bitgan oshyonim –
O'zbekistonim.

Toleyim bor ekan,
Senga hamnafas,
Otashin quyoshing bilan yo'g'rildim.
Yuz yil avval emas, yuz yil so'ng emas,
Tug'yonli asrda senda tug'ildim.
Gullar sochding men ilk bosgan qadamga
Bag'ring menga nurli koshona bo'lib.
Jahon ichra mening tengsiz jahonim –
O'zbekistonim.

Maqsad manzilida dovon oshgan dam
Yo'lchi ham bir to'xfab olgandek nafas,
Marzagacha yetib borgan dehqon ham
Ortga boqib bir zum qilgandek havas,
Ellik bahor ko'rib hayot bog'ida
Umr kamoliga qo'l cho'zib inson,

Oltin darvozani chertgan chog'ida
Sarhisob qiladi umrin begumon.
Bosib o'tgan yo'li shunda odamga
Tuyuladi ming bir pog'ona bo'lib.
Ming bir dovon oshgan alp pahlavonim –
O'zbekistonim.

Asli ellik emas, ellik ming yoshing,
Kechmishing tarixlar nariyog'ida.
To'marisdek ona Kayxisrav boshin
Qon to'la sanochga solgan chog'ida,
Spitamen kamon tutib dastida
Maroqandni saqlab turganda uzoq,
Yovni adashtirib o'lim dashtida
Ko'krak ochib qah-qah urganda Shiroq.
Hali o'zbek emas, lekin olamga
Mashhur eding soq-u sug'd ona bo'lib.
Iskandarni majruh etgan kamonim –
O'zbekistonim.

Vahshat vodiysida kechdi asrlar
Aljabr ustodin tuqquncha yering.
Ilming yuksalguncha Beruniy qadar,
To Alisher qadar yetguncha she'ring,
Hayratga solguncha fan olamini
Farg'oniy chiqargan aniq hisoblar...
Tebransa, ne ajab, Toshkent zamini,
Bu yerga ko'milgan milliard kitoblar.
Farang-u hind-u, chin, iroq, ajamga

Taralding Alqonun, Saydona bo'lib.
Buyuklar tan bergan buyuk dostonim –
O'zbekistonim.

Ming bora tiklanding, ming bor qulading,
Yovlar qamchisidan chekkanda ozor –
Alpomish singari o'g'lon tilading,
Tilading Go'ro'g'li singari sardor.
Sen ham gullar terib umid bog'idan
Tole orzusida tuzding alyorlar.
Ammo bo'talaring qo'ng'irog'idan
Cho'llarda to'kilib qoldi oh-zorlar.
Umring egiz bo'ldi anduh-alamga
Orzularing bari afsona bo'lib.
Barchinning ko'ksida qolgan armonim –
O'zbekistonim.

Zamin dardicha bor bir ayol dardi,
Oyning dog'i, balki, uning dog'idan.
Faryod olov bo'lsa olam yonardi
Sharqlik juvonlarning chekkan ohidan.
Zebiniso o'tdi tanho va mahzun
Boshida o't bo'lib malika toji.
Tun bo'lib yoyilar Qo'qonda har kun
Nodirabegimning qirqilgan sochi.
Ayoll!
To'rt devorda ko'milding g'amga,
G'azallarda faqat jonona bo'lib.
Barnodek, Anbardek dili so'zonim –
O'zbekistomim.

Hali sokim tuman chulg'ab bag'rini
G'aflat uyqusida yotardi olam,
Umid qalamida „Quyosh shahri“ni
Hali yozmagandi Kampanella ham.
Najot ko'zi bilan mag'ribga boqib,
Ko'hna Xorazmdan yo'l olgan karvon
Yovmut sahrosida oylar uloqib
Maskov tuprog'iga yetganda omon,
O'zbeklar to'qigan shohi, gilamga
Boqqanda zariflar hayrona bo'lib,
Do'stlik ipak yo'li ochgan karvonim –
O'zbekistonim.

Darvozungni ochding ma'rifat, fanga,
Senga oshno bo'ldi Pushkin kabi zot.
Lekin baxt-u iqbol kulmadi sanga,
Hali olis edi sen kutgan najot.
Erk deya atalgan tabarruk shamga
Intilding bir umr parvona bo'lib.
Parvonadek kuyib o'rtangan jonim –
O'zbekistonim.

Dardingni kuyladi anhorlaringda
G'ijirlab aylangan ko'hna charxpalak,
San'ating munaqqash devorlaringda,
Lekin obodliging bo'ldi Hapalak.
Parlaring tutqun bo'lib haramga,
Ulug' shoirlaring devona bo'lib,

Taqdir sahrasida zor-u sarsonim –
O'zbekistonim...
Ko'p ellarni kezdim, ko'p yurtlar ko'rdim,
Bir-biridan go'zal, bir-biridan soz.
Lekin Sharqda mash'al charog'on yurtim
Olamda tengi yo'q, o'lkadur mumtoz.
Bunda do'stlik kuyin aytur har chechak,
Bunda baxtni qilur har bulbul navo.
Dillardagi azal bashariy tilak –
Buyuk birodarlik gulshani aro
Osiyoxon degan suluv sanamga
Oltin sep-u atlas so'zona bo'lib
Kulib turgan, yorug', munis makonim –
O'zbekistonim.

Yiroqdan eshitib surnay ovozin
Ko'chaga yugurgan bola singari,
Men ham qo'lga olib sibizg'a sozim
To'yingga shosharman eldan ilgari.
Tilak shu – qo'shig'im katta bayramga
Yetib borsa kichik to'yona bo'lib.
Mening ham qolmasdi dilda armonim,
O'lkam, onajonim, yuragim, jonim –
O'zbekistonim.

O'LKA

Bog'laringni sayr etganimda
Sen bor eding qalbda, Vatanim.
Bog' husniga she'r bitganimda
Umi dastlab senga atadim.

Minglab tilda madhingni so'zlar
Bunda o'sgan har bitta daraxt.
Nur emadi millionlab ko'zlar
Ko'kdan sening husningga qarab.

Jilmayadi o'zida yo'q shod
Yangi oy ham ketmay qoshingdan.
Etak-etak olib koinot
Yulduzlarin sochar boshingdan...

O'ZBEGIM

(Qasida)

Tarixingdir ming asrlar
Ichra pinhon, o'zbekim,
Senga tengdosh Pomir-u
Oqsoch Tiyonshon, o'zbekim.

So'ylasin Afrosiyob-u
So'ylasin O'rxun xati,
Ko'hna tarix shodasida
Bitta marjon o'zbekim.

Al-Beruniy, Al-Xorazmiy,
Al-Forob avlodidan,
Asli nasli, balki, O'zluq,
Balki, Tarxon o'zbekim.

O'tdilar sho'rlik boshingdan
O'ynatib shamshirlarin
Necha qoon, necha sulton,
Necha ming xon, o'zbekim.

Tog'laring tegrangda go'yo
Bo'g'ma ajdar bo'ldi-yu,
Ikki daryo – ikki chashming,
Chashmi giryon o'zbekim.

Qaysari Rum nayzasidan
Bag'rida dog' uzra dog',
Chingiz-u Botu tig'iga
Ko'ksi qalqon o'zbekim.

Yog'di to'rt yondin asrlar
Boshingga tiyri kamon,
Umri qurbon, mulki toroj,
Yurti vayron o'zbekim.

Davr zulmiga va lekin
Bir umr bosh egmading,
Sen – Muqanna, sarbador – sen,
Erksevar qon o'zbekim.

Sen na zardusht, sen na buddiy,
Senga na otash, sanam,
Odamiylik dini birla
Toza imon o'zbekim.

Ma'rifatning shu'lasiga
Talpinib zulmat aro,
Ko'zlaringdan oqdi tunlar
Kavkabiston, o'zbekim.

Tuzdi-yu Mirzo Ulug'bek
Ko'ragoniy jadvalin,
Sirli osmon toqiga ilk
Qo'ydi narvon o'zbekim.

Mir Alisher na'rasiga
Aks sado berdi jahon,
She'riyat mulkida bo'ldi
Shoh-u sulton o'zbekim.

Ilm-u she'rda shoh-u sulton,
Lek taqdiriga qul,
O'z elida chekdi g'urbat,
Zor-u nolon o'zbekim.

Mirzo Bobur – sen, fig'oning
Soldi olam uzra o't,
Shoh Mashrab qoni senda
Urdu tug'yon, o'zbekim.

She'riyatning gulshanida
So'ldi mahzun Nodira,
Siym tanni yuvdi ko'z yosh,
Ko'mdi armon, o'zbekim.

Yig'ladi furqatda Furqat
Ham muqimlikda Muqiyim,
Nolishingdan Himd-u Afg'on
Qildi afg'on, o'zbekim.

Tarixing bitmakka, xalqim,
Mingta Firdavsiy kerak,
Chunki bir bor chekkan ohing
Mingta doston, o'zbekim.

Ortda qoldi ko'hna tarix,
Ortda qoldi dard, sitam,
Ketdi vahming, bitdi zahming,
Topdi darmon, o'zbekim.

Bo'ldi osmoning charog'on
Tole xurshidi bilan,
Bo'ldi asriy tiyra shoming
Shu'laafshon, o'zbekim.

Men Vatanni bog' deb aytsam,
Sensan unda bitta gul.
Men Vatanni ko'z deb aytsam,
Bitta mujgon o'zbekim.

Faxr etarman, ona xalqim,
Ko'kragimni tog' qilib,
Ko'kragida tog' ko'targan
Tanti dehqon o'zbekim.

O'zbekim deb keng jahonga
Ne uchun madh etmayin!
O'zligim bilmoqqa davrim
Berdi imkon, o'zbekim.

Men buyuk yurt o'g'lidurman,
Men bashar farzandiman,
Lekin avval senga bo'lsam
Sodiq o'g'lon, o'zbekim.

Menga Pushkin bir jahon-u
Menga Bayron bir jahon,
Lek Navoiydek bobom bor,
Ko'ksim osmon, o'zbekim.

Qayga bormay, boshda do'ppim,
G'oz yurarman faxr etib,
Olam uzra nomi ketgan
O'zbekiston, o'zbekim.

Bu qasidam senga, xalqim,
Oq sut-u tuz hurmati,
Erkin o'g'lingman, qabul et,
O'zbekim, jon o'zbekim.

KAMTARLIK HAQIDA

Garchi shuncha mag'rur tursa ham,
Piyolaga egilar choynak.
Shunday ekan, manmanlik nechun,
Kibr-u havo nimaga kerak?

Kamtarin bo'l, hatto bir qadam
O'tma g'urur ostonasidan.
Piyolani inson shuning-chun
O'par doim peshonasidan.

ARMON

Kecha kerak bo'lding,
Bolalik chog'im!
Senga qo'l uzatdim,
Yo'q,
yetolmadim.
Oshkora g'irromlik qildi
O'rtog'im,
Men: bor, o'ynamayman,
Deb ketolmadim...

* * *

Gohi poyezd, goh ot bilan,
Gohi kezdim piyoda.
Men o'tgan yo'l meridian –
Chizig'idan ziyoda.

Ko'p manzillar ko'zlaganman,
Ko'p dovonlar oshganman.
Kimlardir izlaganman,
Qaylargadir shoshganman.

So'qmoqlarda tuproq kechdim,
Bosdim tog'lar toshini...
Qancha-qancha yo'llar kezdim –
Topgunimcha to seni.

MAJNUNTOL

– Qubbon sohilida qomating bukib,
Oltin barglaringni ko‘l uzra to‘kib,
Nimalar haqida surasan xayol,
So‘yla, majnuntol?

Yo tongda bir go‘zal chiqdimi suvga,
Nigohing tushdimi ko‘zi ohuga?
Seni band etdimi labidagi xol,
So‘yla, majnuntol?

Ko‘l uzra oqqushlar parvoz etdimi
Va yo o‘ylaringni olib ketdimi
Sochlaringni silab o‘tganda shamol,
So‘yla, majnuntol?

Tunda oy aksini ko‘rdingmi suvda,
Balki, kutmoqdasan uni behuda,
Yo‘qsa, nega ma‘yus ko‘rinding, ne hol,
So‘yla, majnuntol?

– Yo‘q, fikrim band etgan oqqushlar emas,
Sabo yo parivash boqishlar emas.
Na suv ko‘zgusida ko‘ringan hllol,
Na chehrasi ol!

Xayolim boisi boshqadir butun,
O‘tmishming bu g‘amli qissasi uzun.
So‘rading, so‘ylayin, mayli, quloq sol,
Qalbga tugib ol!

„...Jondan sevar edi bir-birin ular,
Qalbdagi to'liq edi shirin orzular.
Yigit o'ktam edi, qiz – sohibjamol,
Xulqda barkamol.

Ular shu bog'larda o'ynab-kulardi,
Og'ushim ularga maskan bo'lardi,
Bunda o'tkazardi oshiqlar visol –
Damlarin xushhol.

Anov chamanlarda gul terardilar,
Anov tosh ustida o'ltirardilar.
Ikki qalb go'yo qo'sh kabutar misol,
Tillarida bol...

Ammo ushalmadi shirin orzular...
Bir kecha so'nggi bor uchrashdi ular.
Oh, sevgi gulshani etildi poymol,
So'zlamog mahol...

Hamon yodimdadir u g'amli ko'zlar,
Shu oqshom aytilgan alamli so'zlar:
„Ota...“, „boylik...“, „taqdir...“,
„nikoh...“, „qari chol...“
Va „Xayr, xush qol!..“

Uzoq o'tirdilar shu tun ikki yor,
Ayriliq shomida vafoli nigor
Yigitga qoldirdi ishqidan timsol –
Shohi dastro'mol...

Shu bo'ldi – ularni topmadim zinhor,
So'radim, izladim – ko'rmadim bir bor.
Qaydadir sevganlar, ne kechdi ahvol –
Bilmayman alhol.

Gar so'rsam javobsiz chayqalur bu ko'l,
Daragin keltirmas yellar ham butkul.
Bog'da gul bosh chayqar, men bergan savol
Qarshisida lol...

So'radim, daf'atan jim qoldi bog'lar,
So'radim, cho'kkanday tuyuldi tog'lar.
So'radim, chor atrof ma'yus, bemajol –
Ko'rindi behol...

Jondan sevar edi bir-birin ular,
Qalbda to'lig' edi shirin orzular.
Bu bir sevgi edi, ulug', barkamol,
Oh, ketdi uvol...

Sen bukun sohilda kezib yurganda,
Dildoring yoningda xanda urganda,
Shu kechmish hislari dil mulkin darhol
Qildilar ishg'ol.

Fikrimmi band etgan ishq qissasi bu,
Va ishq qissasining alqissasi bu –
Shu sevgi haqqi ham sendagi iqbol
Topmasin zavol!"

SHE'R HAQIDA SHE'R

(Hazil)

She'rim, mana, bitding mihoyat,
Tunim uyg'oq o'tdi qoshingda.
Bitding dedim, sevinma faqat,
Qancha ish bor hali boshingda.

Hali semi yo'nib, tarashlab
Yuz martalab o'chirmog'im bor.
Qayta-qayta g'ijimlab tashlab,
Takror-takror ko'chirmog'im bor.

Axir, bir kun mavsuming yetib,
Kirgamida g'o'za shonaga,
Asta sening qo'lingdan tutib
Yetaklayman gazetxonaga.

Ilhom dilga bog'lagan qanot,
Shaxdam-shaxdam tashlaymiz odim,
Bizga aylab „shirin“ iltifot,
Qarshi olar adabiy xodim.

Seni asta yonimdan olib,
Hayajon-la tutaman unga.
She'rmi? – deya u qovoq solib
Ko'zoynagin qo'yar burunga.

O'qib chiqar, tortmaga tashlar,
O'z ishini ettirar davom.
Endi, she'rim, shu kundan boshlab,
Sen meniki emassan tamom.

Hech kim seni she'r demas endi,
Hech kim demas qo'shiq yo g'azal.
Sen kuy, ilhom, shavq emas endi,
Bunda sening noming „material“.

Urinmagin endi behuda,
Uchmoq uchun bog'lama qanot.
Orom olib shirin uyquda
Muharrirning tortmasida yot.

Yoz haqida bitilgan bo'lsang,
Shoshma, hali qish kelguncha tur.
Baxting kulib, yil o'tgach, arang
Yarming chiqsa, shunga ham shukur.

Hali seni, she'rim, necha bor
G'urbatlarga yetaklar taqdir.
Bunda qancha... muxlislaring bor,
Hali seni qilurlar tahrir.

O'zgaradi qancha kaloming,
O'zgaradi qanchalar lavhang.
Yozilganda „Tong“ bo'lsa noming,
„Oqshom“ bo'lar, balki, sarlavhang.

So'ng olamga yoygali qanot,
Elni o'zga qilgali „shaydo“
Quyosh yanglig' bir kuni – hayhot! –
Gazetada bo'lursan paydo.

O'z nomimdan taniyman arang,
Lol turaman sening qoshingda.
Navbat bilan tanqidchi akang
Yong'oq chaqar endi boshingda.

Tahlil aylab ters-u o'ngingdan,
Ikkimizni qiladi behol.
Xo'p do'pposlab, tanqid so'ngida
Ijodimga tilaydi kamol.

SHOIR UMRI

(Parodiya)

*„Mana, men Lermontov yoshiga yetdim,
Bir shoir umrini yashadim chindan.
She'riyat ko'kida tik parvoz etdim,
Parvozim balanddir uchqur lochindan“.*

Sayyor

„Mana, men Lermontov yoshiga yetdim,
Bir shoir umrini yashadim chindan“.
Qancha qog'ozlarning boshiga yetdim,
Va lekin Lermontov chiqmadi mendan.

Do'stlarim, ortiqcha kamtarlik nega,
Kelajak o'n yilni ko'rdim oldindan.
Vaqt kelar, yetarman Pushkin yoshiga,
O'shanda... Pushkin ham chiqmaydi mendan.

TERANLIK

Shoira Zulfiyaga

Teranlikni qidirmadim ummonlardan,
Insonlardan topdim uni, insonlardan.
Teranlik bu – nur yog‘ilgan yuzlardadir,
Teranlik bu – o‘ychan boqqan ko‘zlardadir,
Teranlik bu – aytilmagan so‘zlardadir.
Mayingina chimirilgan qoshlardagi,
Nuqra-nuqra qirov qo‘ngan sochlardagi,
Bo‘ronlarda egilmagan boshlardagi,
Teranlikning ta‘rifiga so‘z bormikan?..
Mash‘um yillar dilga solgan ozoridan,
Onalarning hasratidan, oh-zoridan,
Odamlarning yuragida ummoni bor,
Ummonlarning sokinligi, to‘foni bor.
U yillarning zilzilasi ko‘kraklarda,
Mash‘um urush dog‘i hali yuraklarda.
Hassos qalbdan oqqan eng pok
tilaklarda,
Umidlarda hayot qadar teranlik bor,
Ko‘ngildagi sabot qadar teranlik bor.
Teranlikni qidirmadim ummonlardan,
Insonlardan topdim uni, insonlardan.

SURAT

Qayerdadir ko'rganman uni,
Bir daqiqa bo'lganman ulfat,
Eslolmayman, ammo qay kuni,
Qay daqiqa, qay dam, qay holat.

Ko'zlarida ajib muammo,
Tilsiz surat boqar menga jim.
E, u o'sha...
Topildi go'yo
Unut bo'lgan bir bo'lak umrim.

Ko'z oldimdan o'tadi bir-bir –
Allaqanday tumanli, xira –
Xayolimning qay burchidadir
Yo'qolmoqchi bo'lgan xotira.

U kunlarni tiklar xayolim,
Yodga kelar barcha, barchasi...
Odamlar,
Siz – mening hayotim,
Har biringiz umrim parchasi.

FURSATING

Fursating yetmaydi doim,
Hech qachon yetgan emas.
Mehnating bitmaydi doim,
Hech qachon bitgan emas.

Chun zamondek bepoyondir
Ko'ksing ichra orzu,
Fursat-u orzuni quvlab
Hech kishi yetgan emas.

Intilar borliqni inson
Barkamol etmoq uchun,
Ne ajab, insonni borliq
Barkamol etgan emas.

Menda na borliq xayoli,
Menda na yo'qliqqa g'am,
Manglayimga chunki she'rdan
O'zga zar bitgan emas.

Vaqt kelar, mehnat bitar,
Bo'lg'usi vaqt ham bermalol,
Chunki u dunyoga hech kim
Ish olib ketgan emas.

* * *

Oydin kecha,
Yog'ar ko'kdan zar,
O'yga cho'mib deding, gul yuzim:
„Osmon to'la sonsiz yulduzlar,
Qaysi ekan mening yulduzim?

U bir kichik zarradir, xolos,
Yiroqdadir, ilinmas ko'zga...“
Ajab, deyman,
Kim etmish qiyos
Odamzodni so'nik yulduzga?!

Qalb ko'ksimda yonib o'rgangan,
E'tiqodim shu erur azal:
Ming yil xira yulduz bo'lgandan,
Bir dam yoniq sham bo'lgan afzal.

Asriy hayot kerakmas menga,
Ishq zavqiga qonib yashasam,
Parvonaning umri bas menga –
Faqat yonib,
Yonib yashasam.

Shu o'y meni band etar ko'pdan,
Shu sababli deyman: gul yuzim,
Yulduz izlab netasan ko'kdan?
O'zingsan-ku, mening yulduzim.

O'zingsan-ku, mening yulduzim,
Surayyodan, Zuhrodan ortiq.
Ko'k toqidan olmadek uzib,
Birin senga qilaymi tortiq?

Kel, istasang oy halqasini
Qulog'ingga taqay, dilbarim.
Xushnud etsa yulduzlar seni,
Etagingga to'kayin barin.

Faqat, jonim, o'zingni zinhor
Yulduzlarga etmagil qiyos.
Yonib yasha to tanda jon bor,
Quyosh bo'lg'in, azizim, quyosh!

ASABLAR

Asablar,
Asablar,
Asablar...
Sababsiz sochilgan g'azablar,
Gunohsiz chekilgan azoblar.
Ko'z yoshlar...
Bariga sabablar
Asablar, asablar, asablar.

Asablar kimlarni qulatmas,
Asablar uyquni yo'latmas,
Qalbni hech shodlikka to'latmas,
Odamzod temirmas, po'latmas!
Asablar kimlarni qulatmas!..

Asabga so'z bermang, odamlar,
G'azabga yo'l bermang, odamlar,
Umr-ku, shunchalar qisqadir,
Shuni ham qilmaymiz biz qadr.
Asabga so'z bermang, odamlar,
Azobga yo'l bermang, odamlar!

MENING YULDUZIM

Yosh ko'nglimda orzularim mo'l,
Quyosh erir yurak taftimga.
Men osmonga uzatganda qo'l,
Sayyoralar qo'nar kaftimga.

Tafakkurning po'lat qushida
Ko'z-ko'z etib bu yoshlik ko'rkini,
Cheksiz fazo — nur og'ushida
Yiroqlarga uchaman bir kun.

Parvonadek o'ynab, parpirab,
Atrofimni o'rar yulduzlar.
Hayrat ichra yonib, yarqirab
Asta mendan so'rar yulduzlar:

„Qanday yorug' yulduzsan, ajab,
Qanday porloq sayyoradirsan?
Yoki biror turkumdan ajrab
Biz yoqlarda overadirsan?

Nechun kirding sho'x davramizga
O'tdek yonib hatto kunduzlar?..
Shunda deyman:

Kimligim sizga
Bayon etay, tinglang, yulduzlar.

Tafakkurim – sinmas qanotim,
E'tiqodim – nur va oftob.
Men insonman, mening hayotim
Tarixlarda buyuk bir kitob.

Men insonman, qalbimda otash,
Quyoshdan toj, oydan taxt qurdim.
Men insonman, ko'hna, jafokash,
Tuprog'imda mangu baxt qurdim.

Yiroqlarda, moviy ufqda,
Borlig'imni band etib manim,
Porlab turar dilbar bir nuqta,
O'sha yulduz – mening Vatanim.

Qayda parvoz etmayin o'zim,
Yodi bilan bo'lurman xurram.
O'sha mening tole yulduzim,
O'sha mening muqaddas kurram...

KUTISH SOATLARI

Nisbat qonunining
Bordir haqiqati.
Lahzaning ma'nosi
Dunyo qadar keng.
Kutish soatlarin
Bir daqiqasi
Visol onlarining
Bir yiliga teng.
Kutish soatlari
Qilur bag'rimni xun,
Betoqat kutganda
Gohi ertani,
Deyman,
Vaqt tanobin bursam,
Uzun kun –
Bir lahzadek o'tsaydi, qani!
Naqadar mushkuldir
Intizorlik dardi.
Insonga bo'ysunmas fursat yaxshiyam, –
Umrin bir necha bor qisqa bo'lardi
Kutish soatlarin olib tashlasam.
Yo'q,
Bu mumkin emas!
Yashamoq toti,
Lazzati mo'tabar bizga har soat.

Axir, odamzodning
Butun hayoti
Kutish onlaridan iborat.
Qo'l ishga,
Bosh o'yga,
Orzuga band dil,
Istiqbol yo'liga ko'zni tutganmiz.
Biz, axir, million yil,
Balki, milliard yil
Baxtli shu kunlarni kutganmiz.
Hayot boqiy ekan,
Kutish ham boqiy,
Mehnat,
Ijod bilan o'tgan dam halol.
Qanchalar zo'r bo'lsa vasl ishtiyoqi,
Shunchalar lazzatli bo'lg'usi visol.

BOSH TEBRATAR SOAT KAFGIRI...

Bosh tebratar soat kavgiri,
Der: qadrimni bilmas odamlar.
Sekundlarim gavhar har biri,
Nega parvo qilmas odamlar?!

Bosh tebratar soat kavgiri,
Shoshil, odam, o'tmoqdadir on.
Har narsaning bo'lar oxiri,
Bosh tebratib qolma so'ng, inson!

* * *

Ko'cha o'rtasida bir siniq shisha
O'tgan-ketganlarga solar o'zini.
Ko'cha o'rtasida bir siniq shisha
Qaragan odamning olar ko'zini.

Shofyorlar tushirar qora oynasin,
Yo'lovchilar chetga burar yuzini.
Ko'cha o'rtasida bir siniq shisha —
Tengsiz mo'jiza deb o'ylar o'zini.

SO'NGAN YULDUZLAR

Koinot qa'ridan
Million yil yurib,
Bukun derazamga
Qo'ngan yulduzlar!
Ming yillar ilgari
Taratgan nurin,
Ming yillar ilgari
So'ngan yulduzlar!
Kim aytar sizlarni
Umri bitgan deb,
Hamon ko'k sahmida
Porlab turibsiz.
Jozibalar bilan
Ko'zlarni tortib,
Imlab, o'zingizga
Chorlab turibsiz.
Sizga termilurman
Kechalar bedor,
Ajib qismatingiz
O'ylab qolurman.
Necha asrlarga
Umri poyidor
Buyuk ustozlarim
Yodga olurman.
Ular ham siz kabi
Yongan bir zamon.

Yomib ado bo'lgan
Sizlardek, ammo
Avlodlar yo'lini
Yoritar hamon
Ular qachonlardir
Taratgan ziyo.

UCHI TUGIK DASTRO'MOL

Qo'shnim ishga ketayotir saharlab,
Bir qo'lida uchi tugik dastro'mol.
Yo rektorga aytmoqchidir muhim gap,
Kechqurunga go'sht kerakdir, ehtimol.

Kim biladi, balki, zarur kiritmoq
Ilmiy kengash qaroriga yangi band,
Yo do'stiga qilmoqchidir qo'ng'iroq,
Olmoqchidir bolalarga xo'rozqand.

Balki... yana boshqa ming bir xil sabab,
Unutmasin deb parishon bu xayol,
Qo'shnim ishga ketayotir saharlab,
Bir qo'lida uchi tugik dastro'mol.

Shoshma, do'stim, barcha ishing bitadi,
Bitmas ish yo'q, oshiqmasin yuraging.
Inson umri, axir, yeldek o'tadi,
Bosh ko'tarib atrofingga qaragin.

Qara, bahor sep yozibdi olamga,
Qara, g'uncha gul shoxini egibdi.
Yasanishni unutmay deb bayramga,
Balki, u ham ro'molchasim tugibdi.

Bu dunyoda kim betashvish, kim beg'am,
Har insonning bir boshida ming xayol.
O'ylab ko'rsam, miyamizning o'zi ham
O'n to'rt milliard uchi tugik dastro'mol.

Odam yashar zamon yukin orqalab,
Serg'alvaroq kechasidan buguni.
Orom bermas ko'kragida betinch qalb
Bamisoli dastro'molning tuguni.

Shoshma, do'stim, barcha ishing bitadi,
Muhim gap ham, qo'ng'iroq ham, xo'rozqand.
Ammo seni ertangi kun kutadi,
Erta yana dastro'molning uchi band.

Bugungidek yana sahar turasan,
Ajratasan keraklarning keragin...
Sochlaringda bir tola oq ko'rasan
Birinch bor sanchganida yuraging.

Taqdir derlar, bilmam, nadir taqdiring,
Balki, oltmish, balki, yuzga kirgan chol...
Boshing uzra unsiz yig'lar kamping,
Bir qo'lida uchi tugik dastro'mol.

Hayot asta so'nar ekan ko'zingda,
Yurak sendan hisob so'rar o'sha kun.
Bo'lganmi hech ixtiyoring o'zingda,
Biror soat yashadingmi betugun?

O'yla, do'stim, kelmay turib o'sha dam,
Isrof qilma yosh yurakning kuchini.
Mana bu gap hech chiqmasin yodingdan,
Tugib qo'ygin dastro'molning uchini.

DO'ST BILAN OBOD UYING

Do'st bilan obod uying,
Gar bo'lsa u vayrona ham,
Do'st qadam qo'ymas esa,
Vayronadir koshona ham.

Intizor har uy dilovar,
Dilkusholar bazmiga,
Gar oyoq qo'ysa qabohat
Yig'lagay ostona ham.

Yaxshi do'stlar davrasida
Ochilursan har zamon,
Ko'rkni shoda ichra topgay
Marvarid durdona ham.

So'rma mendan, kim diloru,
Do'stmi yo jonona deb,
Do'st mening ko'nglimdadir,
Jonimdadir jonona ham.

Qochma rostgo'y do'stlarning
Kohish-u ozoridan,
Qaddi rost shamning tilidan
O'rtanur parvona ham.

Do'st qidir, do'st top jahonda,
Do'st yuz ming bo'lsa oz,
Ko'p erur bisyor dushman
Bo'lsa u bir dona ham.

Kim senga hamroz emasdir,
Bog'araz deb o'ylama,
Gohi dushmanlik qilurlar
Qo'l siqib do'stona ham.

Do'sti sodiq yo'q ekan deb
O'rtanib kuyma va lek,
Mehr uyin keng ochsang, Erkin,
Do'st bo'lur begona ham.

NIDO
(Doston)

Bag'ishlov

Hayqiraman,
Tog'lar bag'ridan
Gumburlagan sado keladi,
Ona yerning otash qa'ridan
„O'g'lim!“ degan nido keladi.
„O'g'lim!“
Vujudimni chulg'ar alanga,
Bo'g'zimga tiqilar hayajon.
– Mana men, o'g'lingiz,
Dardli olamga
Sizdan tanho yodgor,
So'ylang, otajon!
So'ylang, bir daqiqa quloq solayin,
Ovozingiz tinglab to'yolmaganman.
Bir marta yo'qotib topolmaganman,
Xayolimda tiklab olayin.
Otajon!
Men, axir, qutlug' bu so'zni
Yigirma yil olmadim tilga,
Yigirma yil saqladim dilda.
Armonli o'g'lingiz tinglaydi sizni,
So'ylang, eshitaman.
Vujudim tilka,

Yuragimni yoqar o'tli iztirob,
Ammo ko'zlarimda bir tomchi yosh yo'q.
Bag'rim o'yib,
Bu kun menga bermoqda azob
Sizning ko'ksingizni teshgan qora o'q.
Silqib oqayotir
Ko'kragimdan qon.
Qalbm o'rtamoqda so'ngsiz armonim..
Yurak qonim bilan bitgan dostonim
Sizga bag'ishladim,
Otajon!

* * *

Xayolning tumanli pardasi aro
Yillar ko'z oldimda charx urayotir.
Qishloq ko'chasidan zanjiday qaro
Olov bolaligim yugurayotir.
Dunyo qayg'usiga bo'lmagan oshno,
Qah-qah urayotir,
Barq urayotir.
Bilmas, boshi uzra bulutli samo
Chaqmoq chaqayotir,
Guldurayotir.
Bilmas, yaralangan bu majruh dunyo
Qasos so'rayotir,
Bong urayotir...

Qadamlar,
Qadamlar,

Og'ir qadamlar...
Etiklar zarbidan titraydi tuproq.
Qayerga ketmoqda shuncha odamlar?
Nahotki, yo'llari shunchalar yiroq!
– Ana, ko'ryapsanmi?
Mening dadamlar!
Dada!!!
Ovozim hech chiqmaydi biroq.
Yuguraman – ortga ketar qadamlar,
Yig'layman – ko'zimga kelmaydi namlar,
Murg'ak vujudimda faqat zo'r titroq!
Bo'g'zimda alamlar,
Achchiq alamlar,
Yo'lning o'rtasida turibman.
Shu choq –
Poyezd qichqiradi,
To'xtang, odamlar!
Qayga ketmoqdasiz?
Qani dadamlar?!
Tepamda yonadi zangori chiroq...

Cho'chib uyg'onaman,
Onam qoshimda.
Mehribon qo'llari
Otash boshimda:
– Nega yig'layapsan,

Yolg'izim, qo'zim?
Tun uzoq, uxlay qol,
Ko'zlaringni yum.
Orom ol, men senga

Allalar aytay.
Tongda peshonangdan
O'pib uyg'otay.
Ana, derazangga
Qo'nibdi hilol.
Boshingga egilib
So'rmoqchi savol.
Sening kiprigingga
Sochmoq bo'lib zar,
Hilol tegrasida
O'ynar yulduzlar.
Men sening baxtingman
Deganday go'yo
Imlab chorlamoqda
Yoqut Surayyo.
Senikidir bular,
Seniki bari.
Semiki osmonning
Zar qandillari.
Somonchining yo'li –
Sening yo'llaring,
Uzatsang, Zuhroga
Yetar qo'llaring.
Ulg'ay, bolajonim,
Ulg'aygin tezroq.
Sening yo'llaringga
Yulduzlar mushtoq.
Hozircha orom ol,
Yolg'izim, qo'zim.

Tun uzoq, uxlay qol,
Ko'zlaringni yum.

Olis sohillarda,
Ufqdan nari
O'lim sochmoqdadir
Yov quzg'unlari.
O'lim sochmoqdadir
Elga beayov.
Shahar, qishloqlarni
Yutmoqda olov.
O'sha olis yurtda
Qon kechib hozir
Otang hayot uchun
Jang qilayotir.
Ellarning erk degan
Sof tilagi deb,
Jahonning nurafshon
Kelajagi deb,
Ofat solmasin deb
Olamga qotil,
Otang uzoq yurtda
Jang qilayotir.
Sen uchun, men uchun,
O'z uchun emas,
Faqat o'zbek va yo
Rus uchun emas,
Butun yer – undagi
Bor avlod uchun,

Dunyoda eng qutlug'
E'tiqod uchun
Uzoq o'lkalarda
Qon kechib hozir
Otang hayot uchun
Jang qilayotir.
Sen uxla, yolg'izim,
Sen uxla, qo'zim.
Bir nafas orom ol,
Ko'zlaringni yum.

Bu kunlar, albatta,
O'tib ketadi.
Bashar jarohati
Bitib ketadi.
Ona-yer qaytadan
Yasharar bir kun.
Olam nur qo'ynida
Yashnar lolagun.
Jang-u jadallarga
Kelur intiho,
Bizning dunyo bo'lur
Urushsiz dunyo.
Bu kunlardan qolur
Faqat xotira.
Ammo xalq jafoni
Unutmas sira.
Bu kunlar ketar-u,
G'am, dog'i qolur.
Yuraklarga solgan

Firog'i qolur.
Avlod-avlodlarga,
Zamon-zamonga
Abadiy, abadiy
Sabog'i qolur.
Sen ham unutmassan,
Yuragim, qo'zim.
Hozircha tinch uxla,
Ko'zlaringni yum.

Vaqt kelar, ulg'ayib,
Odam bo'larsan.
Ilm olib sohibi
Olam bo'larsan.
Sen bizlar ko'rganni
Ko'rmagaysan hech,
G'urbat yo'llaridan
Yurmagaysan hech.
Olam to'la quyosh,
Qalbing to'la nur,
Oydin bir zamonda
Yashaysan masrur.

Bizlar ham o'tamiz
Vaqt kelib bir kun.
Sizlarga qoladi
Muqaddas zamin.
Siz uni avaylab
Kaftda tutasiz,
Sharaf yo'llaridan
Olib o'tasiz.

Otash alangaga
Tutmaysiz uni,
Dahshat ummoniga
Otmaysiz uni.
Zamin tegrasiga
Oltin kamalak
O'raydi yetti xil
Nurdan chambarak.
Siz uning bag'rini
Pora qilmaysiz,
Otalar xokini
Saqlab muborak.
Sen shunday davronda
Yashaysan, qo'zim.
Hozircha orom ol,
Ko'zlaringni yum...

Boshimizda otashin falak,
Poyimizda otashin tuproq,
Qo'limizda yog'och kamalak,
Ostimizda yog'och arg'umoq,
Oppoq changdir egn-u boshimiz,
Oppoq changdir ko'z-u qoshimiz.
Ko'r-u karmiz,
Beshdan oltiga
Endigina o'tgan yoshimiz,
Ko'cha-ko'yda ko'tarib suron
Yuguramiz sahardan to kech,
Olam uzra kezar zo'r bo'ron,
Biz bu haqda o'ylamaymiz hech.

„Urush-urush“ o‘yin bo‘lsa bas,
Titratamiz ko‘k-u zaminni.
Kim o‘ylabdi deysiz u nafas
Bu urushning rostakamini.
Burchaklardan bir-birimizni
Yog‘och miltiq bilan otamiz,
Biz bilmaymiz:
Qay birimizning
O‘qqa uchdi bu vaqt otamiz.
Ko‘ksimizni ushlagancha jim
Yiqilamiz,
O‘lgan bo‘lamiz,
Biz dunyoda rostakam o‘lim
Borligini qaydan bilamiz?!
Dahshat solib kezarkan u dam
Uzoqlarda jang guldurosi,
Bizning qishloq ko‘chasida ham
Yangrar edi
Aksi – sadosi.

* * *

Quyosh botar,
Oqshom cho‘kar ko‘cha-ko‘yga,
Tarqalamiz uy-uyga-yu tepa to‘yga,
Tun boshlanar,
Menga charchoq bilinmaydi,
Kiprigimga uyqu sira ilinmaydi.
Murg‘ak fikrim yetaklaydi xayollarga,
Onam qo‘ynin to‘ldiraman savollarga.

„Ayting, aya, mening dadam qahramonmi?
Tog'larni ham qulatuvchi pahlavonmi?
To'pponchasi bormi uning cho'ntagida?
Ordenlari juda ko'pmi ko'kragida?
Mening dadam samolyotda uchadimi?
Osmonlardan parashyutda tushadimi?
O'tkir po'lat qilichini qo'lga olib,
Dushmanlarning yuragiga qo'rquv solib,
Katta jangga kiradimi yolg'iz o'zi?
Yelkasida yonadimi besh yulduzi?
Ayting, dadam meni yaxshi ko'radimi?
Kelganida toycha olib beradimi?
Ko'chalarda toychog'imni yetaklatib,
Qo'llarimdan ushlab olib yuradimi?
O'sha kunlar tezroqqina bo'la qolsin,
Ayting, dadam hayallamay kela qolsin“.

44-yil

Sentabr tongi otdi.

Meni cheksiz quvonch bilan baxt uyg'otdi.
Ko'k jildimda alifbe va bir burda non,
Birinchi bor qadam qo'ydim maktab tomon.
O'yinlardan ancha erta to'ygan edim,
Kitoblarga barvaqt havas qo'ygan edim.
Yod bilardim alifbening harflarini,
O'qir edim informbyuro xabarini.
Juman „pochta“ dadamdan xat keltirgan kun
Katta bayram bo'lar edi mening uchun.
O'qir edim yuz hijjalab, yuz tutilib,

Takrorlardim yirtilguncha xat titilib.
Yayrar edim ma'nosini uqarkanman,
Dadam xatin o'qib savod chiqarganman.

Bu kun yana xat olganmiz,
Ajoyib xat,
Gospitaldan chiqqan emish sog'-salomat,
Boshidagi jarohati bitgan emish,
Hatto o'rni bilinmasdan ketgan emish.

Berlin tomon tushar endi yo'lim debdi.
Xat so'ngida yaxshi o'qi, o'g'lim, debdi.
Shu kun tunda uch chiziqli daftaringa,
Oro berib katta-katta harflaringa,
Xira chiroq yorug'ida ko'z ishqalab –
Dadamga xat yozmoq uchun surdim qalam:

„Dadajon!
Men sizni juda sog'indim.
Sog'indim ikkala ko'zim bilan teng.
Kelib qolarmishsiz ertami-indin,
Ayam shunday dedi,
Rostmi shu, ayting?!

Dada,
U kun sizni tushimda ko'rdim.
Oq otida keldingiz,
So'radingiz suv.
Men buni ayamga gapirib berdim.
Dadang keladi, deb aytdi,
Rostmi shu?..

Rustamning akasi urushdan qaytdi,
Qo'ltiqtayog'i bor,
Bir oyog'i yo'q,
Rustam aytib berdi:
Ataka payti
Tizzasidan olib ketgan emish o'q...
Xol aka qaytgandi uyga to'satdan,
O'g'li, dadajon, deb chopib kelibdi.

Ota quchay desa qo'li yo'q ekan,
Tik turgan joyida yig'layveribdi.
Darsga kelmay qoldi
Tunov kun Tal'at,
Muallim urishsa turaverdi jim.
Dadasidan kelgan ekan qora xat.
Hammamiz yig'ladik,
Hatto muallim...
Dadajon!
Sizga o'q tegmasin hecham,
Men uchun ham tezroq qayting salomat,
Buvim aytgan,
Agar men tilak qilsam,
Tilagim bo'larmish doim ijobat.
Rost aytaman,
Sizni juda sog'indim,
Sog'indim ikkala ko'zim bilan teng,
Kelib qolasizmi ertami-indin?
Kutaman,
Dadajon,
Albatta, keling".

Hijron kechalari g'oyatda uzun,
Ayriliq yo'llari olis nihoyat.
Ko'chaga chiqaman yuz bora har kun,
Ko'zlarim nigoron,
Kelarmikan xat?
Tongda turganda ham,
Kun botganda ham,

Hatto kechalari qilolmay toqat,
Eshikka qarayman,
Chekaman alam.
Intizor bo'laman,
Kelarmikan xat?
Men qaydan bilibman,
Yo'l bosar ekan
Mening murg'ak xatim bekatma-bekat.

U yoqdan,
Xuddi u borar manzildan
Yo'lga chiqqan edi mash'um qora xat.

Qosh, ko'zlaring otangga o'xshar,
Deyishadi bilganlar doim.
So'ng xo'rsinib qo'shib qo'yishar:
O'xshamasim umring, iloyim.
Otam tutgan mash'alni ushlab,
O'sha yo'ldan boraman men ham.
Mayli edi,
Otamdek yashab,
To so'nggi dam
Unga o'xshasam.

Bobolarning hikmati
Hayotga yorug' yo'ldir.
Otang bolasi bo'lma,
Odam bolasi bo'l, der.
Bu so'zni ilk bor menga
O'rgatgan otam edi.
Men otam farzandiman,
U esa odam edi.
Qirq birinchi yillarning
Dahshati ko'z oldimda,
Go'dak edim, otamni
Kuzatganim yodimda.
U ko'plar baxti uchun
Kirar ekan zo'r jangga.
Onam boshimni silab,
O'xsha, degan otangga.
Mening mardlik maktabim
Jonfido otam edi.
Men otam farzandiman,
U esa odam edi.
Men otam bosib o'tgan
Qonli yo'lmi o'tmasman.
Ammo shonli hayotin
Bir umr unutmaman.
Ona-Vatan ko'ksiga
Qalqon bo'lgan otamning,
Ko'plar baxti yo'lida
Qurbon bo'lgan otamning –
Aziz nomin qalbidam
Vijdonimdek saqladim.

Uning o'lmas ruhini
Shod etmoqdir maqsadim.
Umrinni fido etay
U jon bergan Vatanga.
El mendan rozi bo'lsin
O'xshabsan, deb otangga.

* * *

Quzg'unning qanotiday
Qaro edi o'sha tun.
Na milt etgan yulduz bor,
Na yilt etgan bir uchqun.
Kech kuz edi,
Tund kecha,
Yer-ko'k mungli, borliq g'ash,
Qor ezg'ilab yog'ardi
Yomg'ir bilan aralash.
Sukunat.
Jang tin olar,
Faqat gohi-gohida
Mushak uchib so'nadi
Dushman qarorgohida.
Yarim tun zulmatida
Tepalikni qoralab
To'rt soya emaklardi
Chakalakzor oralab.
Har zamon to'xtab-to'xtab
Hordiq olishar edi,
Jim qolib sukunatga
Quloq solishar edi.

Mana, ular o'rmonning
Chekkasidan o'tdilar
Va nihoyat, daryoning
Sohiliga yetdilar.
To'xtadilar, bir nafas
Ko'z tikdilar yiroqqa.
Atrof jim,
Faqat daryo
Urildirdi qirg'oqqa.
Sirli tun, butun borliq
Sehrlangan singari.
Shunday kecha to'rtovlon
Yo'l olmishlar qay sari?

Qay manzilga shoshishar
Shu sovuqda, shu namda?
Go'yo qor bor,
Yomg'ir bor,
Tun bor faqat olamda...
Avtomatlar bosh uzra
Ko'tarildi tug'simon.
Birin-ketin daryodan
Suzib ketdi to'rtovlon.
Jim, sharpasiz suzishar,
Yaqin qoldi qirg'oqqa,
Yot, notamish tovushlar

Eshitilar quloqqa.
Mana sohil – tik qirg'oq,
Atrof yalang,

Narida
Ikki dushman soqchisi
Ko'rinar tun bag'rida.
Bir-birovga tikildi
Bir so'z demay to'rt juft ko'z.
Shu qarashning o'zida
Aytilgandi barcha so'z.
Tek qotdilar.
Komandir
Imo qildi nihoyat,
Tun bag'riga emaklab
Kirib ketdi to'rt soya.

Nogahon o'q otildi,
O't chaqnadi ketma-ket.
Dushman sezdi,
Razvedka
Jangga kirdi betma-bet.
Granata portladi,
Tilga kirdi avtomat.
Bir yonda butun bir polk,
Bir yonda to'rtta soldat.
Ikki yondan o'q yog'ar,
Olov yog'ar beshafqat,
Bir tomonda tahlika,
Bir tomonda jasorat.
O'rtada tekis kenglik,
O'rtada quyuq zulmat.
Bir tomonda yovuzlik,
Bir tomonda adolat.

Qancha davom etdi jang
Bilar faqat qaro tun,
Bilar faqat tepalik,
Ammo bular lol va gung.

Tongga yaqin qor tindi,
Asta yorishdi osmon.
Tepalikka ilk nurin
Sochdi xurshidi jahon.
Bunda yerni quchgancha
Toshlarga qo'yib boshin,
To'rt o'g'lon tinch uxlardi
Ko'kragida qo'rg'oshin.
Tungi og'ir jangdan so'ng
Go'yo tin olar bari.
Ona bag'rida yotgan
Ma'sum go'dak singari.
Shu tong sabo yig'ladi
Chidolmay bu firoqqa.
Shu tong daryo yig'ladi
Boshin urib qirg'oqqa.
Oq, momiq bulutlarning
Bag'ri chok-chok so'kildi.
Shu tong oftob nurlari
Ko'z yosh bo'lib to'kildi.
O'rmonlar shovullagan
Olis yurtda hali ham
Nomsiz tepalik uzra
Uxlab yotibdi otam.

* * *

Tengdoshim,
Asrdosh birodar!
Kel, bir on jim o'yga cho'maylik.
Bu yerda
yotibdi
fidolar.
Kel, uni
gullarga
ko'maylik.
Bu yerda
baxt bo'lsin,
nur bo'lsin,
Bo'lmasin,
qora tun
zulmati.
Bu yerda
yuraklar
hur bo'lsin.
Qaytmasin,
u kunlar
dahshati.
Tengdoshim,
asrdosh birodar!
Uyg'oq bo'l,
hushyor boq
olamga.
Bu yerni
quchmasin alanga,

Qabrida
tinch yotsin fidolar.
Eshit,
ingrayapti
Ona-yer
Qo'ltiqayoqlarning
zahmidan,
Bu tuproq
yuragi
poradir
Atom zontlarining
vahmidan.
Eshit,
chorlayapti
Ona-yer,
Ko'ksida
olovli
oh-faryod.
Asrdosh birodar,
qo'lni ber,
Kel, yerga
qilaylik
qasamyod:
Bo'lurmiz
gal kelsa
har birimizga
Tinchlik
janggohining
fidosi.

Bu senga,

bu menga,

bu bizga

Yigirmanchi asr nidosi.

Yiroqlarda qoldi

Uqubatli yillar,

Yer ostida yotar topganlar zavol.

Qolganlar umrning

Sarhisobin qilar,

Soch oqiga boqib surarlar xayol.

Yillar o'tdi-ketdi

Dovulin qoqib.

Tuproqqa berildi ne-ne aziz jon.

Bizlar xayollarning

To'lqinida oqib,

U kunlar haqida to'qiyimiz doston.

Ammo o'lganlarga

She'r, dostondan ne naf,

Ne foyda yig'lashdan qalb dardin aytib.

Ming yil shon o'qisak,

Ming yil aytsak sharaf,

Ketganlar dunyoga kelmaydi qaytib.

Nega egilmasin

Odam ketsa odam,

Ustunga zo'r kelar qulasa ustun.

Bu tashvishli dunyo,

Sermashaqqat olam

Bizning yelkamizda qoldi-ku, do'stim!

Uni bo'ronlardan,
Quyoshli yo'llardan
Nurli istiqbolga olib o'tamiz.
Biz uni olganmiz
Tabarruk qo'llardan,
Tabarruk qo'llarga eltib tutamiz.
Avlodlar uchun ham
Qutlug' bo'lar, albat
Yer uzra to'kilgan ko'z yosh, qon va ter.
Bepoyon kenglikda
Charx uradi abad
Ulkan yurak shaklidagi yer...

TASAVVUR

Bolalik ekan-da,
Muallimimdan
So'rabman bir kumi:
– Ayting-chi, agar
Yer shunday tezlikda aylansa chindan,
Ne uchun to'kilib ketmas odamlar?

Yodimdan chiqmaydi bir chelak suvni
Muallim bosh uzra aylantirgani.
Qatra to'kmay yerga qo'yarkan umi,
Tushundingmi, deya mendan so'rgani.

Yillar o'tib ketdi va lekin hamon
O'sha ilk tasavvur yashaydi menda.
Bir chelak suv kabi aylanar jahon,
Men-chi, bir tomchiman o'sha to'liqinda.

Uchqur zamon bilan qalqib, chayqalib,
Charx urib boraman girdobiar aro.
Beshafqat tezlikdan asabim tolib,
Bir nafas tin olsam deyman-u, ammo –

Mendami ixtiyor?
Yugurar zamon,
Shiddati o'tadi har bir tolamdan.
To'xtasam, to'kilgum bir tomchisimon,
Tomchidek yo'q bo'lib ketgum olamdan.

YO'QOLGAN SHE'R

Bir she'r fikri yarq etdi nogoh,
Vujudimda g'alayon tuydim.
Yarq etdi-yu, men bo'lmay ogoh
Bir lahzada yo'qotdim-qo'ydim.

Neki bo'lsa menga eng aziz,
Eng mo'tabar bo'lsa dunyoda,
Borlig'imni band etsa ne his –
Bari endi unda ifoda.

Vazmin endi o'z asriga xos,
Yuksak edi bamisli xayol.
U yurakning o'zidek hassos,
Tabiatdek edi barkamol.

She'r dardida o'tgan necha ming
Ajdodlarim ruhiga qasam:
O'sha she'rda butun olamning
Shavq-u dardi edi mujassam.

Bir xush ayyom, baxtli tasodif
To'ldirdi-yu, zar ila qo'ynim,
Men gumroh-chi, bo'lmayin voqif
Bir lahzada yo'qotdim-qo'ydim.

Shundan buyon izlayman uni,
Quyun kabi kezarman jahon.
Qani, uning biror satrini
Topib olsam edim nogahon.

U she'r tamom band etdi meni,
Asir bo'ldim unga umrbod.
Bamisoli yor tasvirini
Oyinada ko'rgandek Farhod.

Makon tutsam endi qayerda,
Qayon boshlar esa iqbolim,
Fikr-u zikrim o'sha she'rda,
O'sha she'rda butun xayolim.

Vodiylarni sayr aylagan chog',
Asir etsa o'lkam jamoli,
Ko'z oldimda tiklanur nogoh
O'sha she'ring yetuk kamoli.

Qalbi toza, yurak-bag'ri keng
Odamlarga hamsuhbat bo'lsam,
Yodga tushar o'sha she'riming
Vazminligi, hassosligi ham.

Gohi yuksak cho‘qqilar menim
Xayolimni etganida band,
O‘ylaymanki, yo‘qotgan she‘rim
Mana shunday edi sarbaland.

Men u she‘rni izlay umrbod,
Tog‘-toshlarni kezay piyoda.
Topib olsam, menday baxtli zot
Bo‘lmas edi yorug‘ dunyoda.

Men topmasam, mayli, topsa kim,
U g‘azal, xoh qasida bo‘lsin –
Mayli, mening bor-yo‘q yozganim
O‘sha she‘rga baxshida bo‘lsin.

Mayli edi, bir bora ko‘rsam,
Bir bor ko‘rib fido qilsam jon.
Bu dunyodan shunda Erkin ham
O‘tar edi zarra bearmon.

LIRIK QAHRAMON

„She'ni sevib o'qiyman, ammo
Hayron qilar bir holat meni.
„Men“ deb yozar shoir doimo,
Kimdir o'sha shoirning „men“i?

Goh muhandis ul, munajjim goh,
Goh o'zini tolib deb atar.
Goh muallim, goh sohib dastgoh...
Kasbi ko'pmi uning shu qadar?

U ham yerda, ham falakdadir,
Ba'zan malak, ba'zida inson.
O'tmishda, ham kelajakdadir,
Bormi unga zamon va makon?

Men hayronman, vafoga doir
Shoirlarning she'ri-ku, bisyor.
Bir kitobning o'zida shoir
O'n bir qizga ishq etar izhor.

Ozar qizmi, hindmi, tatarmi,
Raqqosami, gulchimi, attor...
Shoirlarning xotini bormi?
Yo barchaga birdek vafodor?“

She'rxon, meni tutding savolga,
Tushunaman, o'quvchim, seni.
Hech taajjub qilma bu holga,
Sen o'zingsan shoirning „men“i.

Muallim ham, munajjim ham sen,
Majnun sensan, Laylo ham o'zing.
Shoir she'ri – bu sening so'zing,
Sen minglarsan, „men“ ichra jamsen.

O'ltirardim xatga termulib,
Bo'lay derdim tarixdan ogoh.
Sen Abdulla Nabiyev bo'lib
Sahifadan qarading nogoh.

Qarading-u, she'r fikri shu on
Chaqmoq kabi urildi menga.
Ko'ksing uzra qotib qolgan qon
Lola bo'lib ko'rindi menga.

Etmoq bo'ldim shunda ifoda
Sening darding, sening so'zingni.
O'sha she'rni o'qigan chog'da
Tanidingmi, do'stim, o'zingni?

Toshkent bo'ylab kezib yurardim,
Etar edi zilzila davom.
Har narsada bir she'r ko'rardim,
Har bir ko'zdan izlardim ilhom.

Hamma yoqda qaynar edi ish,
Fikrim edi ifodasida.
Sen ko'rinding, qo'llaringda g'isht,
Ukrain qiz qiyofasida.

Xushqad eding, naqadar go'zal,
Unutmayman oydin yuzingni.
Mabodo she'r o'qigan mahal
Tanidingmi, dilbar, o'zingni?

Farg'onada seni uchratdim,
Tiklar eding tog' bo'yi xirmon.
Seni uzoq Sibirdan topdim,
Qahratonda kesarding o'rmon.

Sen ba'zida uyg'oq o'yimga
Kirib kelding bamisoli tush.
Taklif etdim seni uyimga,
Xayol paydo qilgan Azganush.

Tog'dan tush deb senga yolvordim,
Sevib chizdim qosh-u ko'zingni.
Ey, men tanho sevguvchi yorim,
Tanidingmi endi o'zingni?

She'rxon, meni tutding savolga,
Tushunaman, o'quvchim, seni.
Hech taajjub qilma bu holga,
Sen o'zingsan shoirning „men“i.

Seni sezdim doim o'zimda,
Menda fikring, o'ying, tilaging.
Har nafasda yoniq ko'ksimda
Urib turar sening yuraging.

Yetar, nechun ta'rif-u tavsif,
Biz ikkimiz asli bitta jon.
Faqat olim meni muallif,
Seni atar lirik qahramon.

Xoh yasharsan olamda bukun,
Xoh yaratur seni tafakkur,
Lekin faqat borliging uchun,
Qahramonim, senga tashakkur.

BOLALIK

Tuproq ko'chalardan chopgan bolalik
Yillar changi ichra asta yo'qoldi.
Bolalik ketdi-yu, sho'x suhbatlarda
Uni kula-kula eslamoq qoldi.

Jilg'alar oshiqar daryo bo'lgani,
Giyohlar bo'y cho'zar doim quyoshga.
Ertaning ishqida yillar oshdim-u,
Orzu qanotida yetdim bu yoshga.

Qancha intilganman, kursi qo'ymasdan
Dadam javonidan olguncha kitob.
Qancha izlanganman, murg'ak fikrning
Minglab savoliga topguncha javob.

Bolalik!
Men seni bir umr qalbda
Ona suti kabi saqlay muqaddas.
Va lekin ertangi kunimdan kechib,
Senga qaytmoqni hech qilmayman
havas!

KURASH O'YINI

Goh yengadi,
Goh yengiladi ulki, kurashgay,
Har kimga kurash
O'yini ma'qulki, kurashgay.

Kuch sharti bilan
Sher ila sher jang qilar, ammo
Hiyla yo'lida
Tulki bilan tulki kurashgay.

Goh o'rtar-u goh
G'arq etadir suv bila o'tdek,
Jonim talashib,
Aql-u ko'ngil mulki kurashgay.

O'z holim uchun
Bir kulaman, bir to'kaman yosh,
Shoir dilida
Nola bila kulki kurashgay.

Bas, Erkin, xayol,
Qulni xayol o'ldirar ermish,
O'lmaslik uchun
O'y bila bor qulki kurashgay.

SHE'RIYAT

Sen, ey, umrim nahoridan
Aziz-u oshino menga,
Sahar cho'lponidek jozib
Sochibdirsan ziyo menga.

Hayot ichra hayot bo'lding,
Qanot bo'lding, najot bo'lding,
Keturdin ham safo menga,
Yeturdin ham jaf o menga.

Sehrli may uzatdin sen,
Dilim tinchin yo'qotdin sen,
Meni o'tlarga ot din sen,
Bu ne g'aybdin jazo menga.

Yoniq jomim aro jonlar
Qilur faryod-u afg'onlar,
Mudom ko'ksimda isyonlar
Bo'libdir yuz balo menga.

Dilim charchab xatolardan,
El ichra mojarolardan,
Qochar bo'lsam, nizolardan
Yana sen oshino menga.

Himoyatsiz zamon ichra
Xaloskor bo'l bu jon ichra,
Vafo qilmas jahon ichra
O'zing qilg'il vafo menga.

O'tar g'avg'oli bu onlar,
Kelar osuda davronlar,
Zakiy erkin g'azalxonlar
Berar bir kun baho menga.

SOF HAVONING FOYDASI

Qirq yil hayot qurdik
Xotinjon bilan.
Qirq yil bir-birovga
Yondosh, mehribon.
Uni «jonim», desam
Hayajon bilan.
U meni ataydi
Hanuz «akajon».
Oltmish besh yoshimda
«Akajon», desa –
Ne ajab, men hamon
Yoshlikka oshno.
Yoshlikning bir siri
Ahillik esa,
Ikkinchisi – sayr,
Musaffo havo.
Faqat o'zimizga
Ayon sirimiz,
Kelishib olganmiz
Go'shangadayoq –
Jahldan junbishga
Kelsak birimiz,
Havoga chiqamiz
Boshqamiz shu choq.
Tanga davo ekan

Sof havo, bilsam,
Necha qor, yomg'irda
Ividim, qotdim.
Xotin bilan qirq yil
Yashagan bo'lsam,
Qirq yil sof havoda
Kechdi hayotim.
Shundoq umr ko'rdik
Xotinjon bilan,
U meni asradi
Sog'lom, navqiron.
Uni «jonim», desam
Hayajon bilan,
U meni ataydi
Hanuz «akajon».

TIRIK SAYYORALAR

Derazamdan tushgan tola nur
Somon yo'li kabi tovlanur.

Hayratki, shu tola nur aro
Ming-ming zarra kezar ovora.
Har bir zarra, balki, bir dunyo,
Ehtimol, bir o'zga sayyora...

Ko'rib ne bor o'z taqdirida,
Balki, yashar ming-ming koinot.
Hech ajabmas, shular birida
Mavjud bo'lsa taraqqiy, hayot.

Inson-chi, do'st topmoqni o'ylab
Tanholikdan bu tor dunyoda,
Yulduzlarga kemalar yo'llab,
Jonzot izlar cheksiz fazoda.

Bordek yiroq turkumlar aro
O'zi kabi oqil bir xilqat,
Inson ko'kka boqar doimo,
Tintuv qilar osmonni faqat.

Ammo bilmas, qilmas tasavvur,
Xayoliga keltirmas bashar,
O'zga jonzot, balki, bo'lib nur,
Ohang bo'lib u bilan yashar.

O'zga hayot, balki, sokin tun
Qamishlarning shovillashidir.
Tongotarda, balki, lolagun
Shafaqlarning lovullashidir.

Hojat emas ko'kdan izlamoq,
Kemalarni qilmoq ovora.
Odamzodning o'z qalbidayoq
Yashayotir o'zga sayyora.

Fazolarning qay burchagiga
Fikri bilan yetadir inson,
Ammo ne bor o'z yuragida –
Bilmay o'tib ketadir inson.

U yashaydi tilsimlar aro,
Har kashfiyot yangi marradir.
Uning o'zi sirli bir dunyo,
Dunyo esa faqat zarradir.

Derazamdan tushgan tola nur
Somon yo'li kabi tovlanur.

OTA TILAGI

Taajjub, deyman-u yoqa tutaman,
Murg'ak bola edim kecha-ku o'zim.
Bugun qarabsizki, men ham otaman,
Mening ham o'g'lim bor – umid yulduzim.

Qalbim urmakda shu mushtdek yurakda,
Yangidan o'smakda kichkina jismim.
Demakki, hayotim davom etmakda,
Demakki, olamda qolmakda ismim.

Nima bor men uchun uningdek aziz? –
Arzir bir so'ziga jon fido etsam.
Jahonda nimaki bo'lsa eng laziz,
Faqat uning uchun muhayyo etsam.

Kiprigiga zarra qo'nmasa qayg'u,
Baxti komil bo'lsa, toleyi bekam.
Ko'rsa men ko'rmagan shodliklarni u,
Yetsa men yetmagan niyatlarga ham.

Ammo u bir umr bo'lmay oshino
Tiriklik deganning zahmat, dardiga,
Bila olarmikin nadir bu dunyo,
Yeta olarmikin hayot qadriga?!

O'g'lim, ey, umidim bog'ida nihol,
Yorug' peshonangni o'pib silayman.
Shu aziz boshingga eng nurli xayol,
Qalbingga eng toza hislar tilayman.

Ulg'ayarsan, yigit bo'larsan bir kun,
Ortda qolar yoshlik, o'yin, ermaklar.
Olamni yelkada ko'tarmoq uchun
Dunyoga keladi, bilsang, erkaklar.

Ertangi kuningni o'ylab shu paytdan
Borliqni quvonchim bilan o'rayman.
Seni menga bergan bu tabiatdan
Sening yuragingga olov so'rayman.

Mayli, mushkul bo'lsin sen tanlagan yo'l,
Tole ham, mayliga, kelmasin oson.
Faqat odam qadrin bilar odam bo'l,
Bo'l inson dardini bilguvchi inson!..

ZANGORI SHU'LALAR

Sokin kuz oylari shaharda
Naqadar so'limdir kechalar.
Qandaydir sehr bor qamarda,
Ko'k bilan so'zlashar ko'chalar.

Men o'sha sehrni his etib,
Sukunat bag'rida kezaman.
Yulduzlar ertagin eshitib,
O'zimni ko'klarda sezaman.

Hamma yoq osuda, osuda,
Ko'chada ko'rinmas bir jonzot.
Go'yoki odamlar uyquda,
Go'yoki borliqda yo'q hayot.

Holbuki, ko'chalar charog'on.
Holbuki, darchalar sochar nur.
Uyg'oqdir har dil, har xonadon,
Bedordir xayol-u tasavvur.

Oqadir odamlar ko'ziga
„Zangori ekran“ning shu'lasi.
Barchani band etmish o'ziga
Bo'ning quyonni quvlashi.

Ko'chada sukunat, sukunat,
Uylarda hayajon, hayajon.
O'n olti qismli uqubat
Asabni arralar beomon.

Tugamas kattalar bardoshi,
Go'daklar qaramas ovqatga.
O'q tegib yiqilar qo'rboshi,
Shtirlits chap berar ofatga.

Bir yigit o'zganing bag'ridan
Qaytgan yor labini so'radi.
O'tishib qo'g'irchoq bahridan,
Bu holni qizchalar ko'radi.

Har kun shu,
Biz oqshom cho'kkandan
Bu jodu qoshiga cho'kamiz.
Tuyg'ular oqadi ekrandan,
Kulamiz, ko'z yoshlar to'kamiz.

Men bugun dunyoning yuziga
Bir qarab qo'ymoqni istadim.
Ariqlar, gullarning o'ziga
Termulib to'ymoqni istadim.

Yelkamga yulduzlar yog'adir,
Borliqda bir ajib tarovat.
Falakdan ko'ksimga oqadir
Bir salqin, bir totli halovat.

Men tanho kezaman ko'chada,
Sukunat o'ziga chorlaydi.
Borliq jim,
Har bitta darchada
Zangori shu'lalar porlaydi.

ONA TILIM O'LMAYDI

Notiq dedi:
„Taqdir shul,
Bu jahoniy iroda.
Tillar yo'qolur butkul,
Bir til qolur dunyoda“.

„Ey voiz, pastga tushgin,
Bu gap chiqdi qayerdan!“
Navoiy bilan Pushkin
Turib keldi qabrdan.

Kim darg'azab,
Kim hayron,
Chiqib keldilar qator:
Dante, Shiller va Bayron,
Firdavsiy, Balzak, Tagor.

„Va'zingmi qo'y, birodar,
Sen aytganing bo'lmaydi“.
Barcha dedi barobar:
„Ona tilim o'lmaydi“.

– Hey, bu qanday aqida! –
Qo'lida tabarruk jom,
Go'zal forsiy haqida
Ruboiy aytdi Xayyom.

Ehtirosli, otashdil
Beranje so'rdi nolon:
– Nahotki, farangi til
Yo'qolgusi bir zamon!

Neruda, Lorka turdi
Servantesning yoniga:
– Kim qasd etib tig' urdi
Ona tilim joniga!

Fuzuliy yondi:
– Ozar
Tili guldek so'lmaydi.
Barcha dedi barobar:
„Ona tilim o'lmaydi“.

Kamalakdek rango-rang
Bo'lsin deb san'at, tillar,
Asrlarcha qildik jang,
Armon qildik ming yillar.

Beqadr bo'lsa, nahot,
Tillardagi tarovat!
Yo'qoldi bu kun, hayhot,
Qabrlarda halovat!

„Faust“ yondi gurullab,
„Xamsa“ o'tga tutashdi.
Bir sado jahon bo'ylab
Taraldi, tog'lar oshdi.

Bu sado yangrar hamon,
Sira ado bo'lmaydi.
Olam aytar:
Hech qachon
Ona tilim o'lmaydi!

YOSH SHOIRLARGA

„Oh, sening yoshliging menda bo'lsaydi...“

Hamid G'ulom

Katta shoirlarga qilmangiz havas,
Sizga havas qilsin katta shoirlar.
Chunki she'r baxtiga ustozlar emas,
Muyassar bo'ladi ko'proq shogirdlar.

Hali yoshsiz,
Hali she'ringiz g'o'ra,
Elning nazaridan hali yiroqsiz,
Lekin
Yurtga mashhur shoirdan ko'ra,
Bilingki, yuz chandon siz shoirroqsiz.

She'r sizga havasdir,
Hali emas ish.
Siz, she'rga sidqidil ko'ngil berganlar.
Ov chog'i o'zini qilmay namoyish,
Panada bo'ladi doim merganlar.

Tanholik – shoirga dil ehtiyoji,
Xayolga oshnolik – buyuk baxtingiz.
Qo'ngach boshingizga shuhrat gultoji,
Tashbih izlamoqqa qolmas vaqtingiz.

U payt ko'p bo'ladi hamdam-u jo'ra,
Obro', martabada yuksak bo'lasiz.
Siz unda daftar-u qalamdan ko'ra,
Majlislarga ko'proq kerak bo'lasiz.

Qayerga bormangiz, ana shoir, deb
El kuzatar har bir qadamingizni,
Siz inson qalbini o'rganmoq qolib,
O'rgana boshlaydi odamlar sizni.

Bir kun omadingiz kelsa ne ajab,
(Omad degani ham bor-ku, dunyoda)
Donishmand odamlar aytar:
Bu ne gap,
Nahot, shunday odam yursa piyoda!

Amaldor bo'lasiz,
Kursingiz baland,
Xizmatingiz qilar mashina har kun.
Tongda olib ketib mag'zingiz bilan,
Po'chog'ingiz tashlab ketar kechqurun.

Bir marta tushgansiz elning ko'ziga,
Endi ko'zdan nari ketmaysiz bir dam.
Faxriy a'zo qilar sizni o'ziga
Kalamushtutarlar jamiyati ham.

Beorom qushlardek siz uchib-qo'nib,
Hay'atdan hay'atga parvoz etasiz.
Tunlar she'r qalamin ohista yo'nib,
Ertangi majlisga doklad bitasiz.

Sizda har narsa bor,
Yo'q sizda yo'g'i,
Yetgansiz, har qalay, tilagingizga.
Lekin yozilmagan she'rlarning cho'g'i
Kul bo'lib to'kilar yuragingizga.

Bir kun tongda
Oppoq sochingiz tarab,
Dilingiz shogirdlik vaqtin qo'msaydi.
Aytasiz havaskor o'smirga qarab:
„Oh, sening yoshliging menda bo'lsaydi...”

Katta shoirlarga siz qilmang havas,
Sizga havas qilsin katta shoirlar.
Chunki she'r baxtiga ustozlar emas,
Muyassar bo'ladi ko'proq shogirdlar.

YOLG'IZLIK ISTAGI

„Meni yolg'iz qo'ying, do'stlarim,
Charchaganman,

orom olayin.

Bugun menga kerakmas hech kim,
O'zim bilan yolg'iz qolayin.

Istamayman,

bezovta qilmang,

Mensiz o'tsin buguncha guring.

Bir kungina qoshimga kelmang,

Bir kungina chaqirmay turing.

Toliqqanman tekkundek jonga

Ulfat, to'y-u tomoshalardan.

Charchaganman, meni mehmonga

Chaqirguvchi oshinolardan.

Kerak emas menga bu farah,

Bu kun menga kerakmas sharob.

Do'stlar aro ko'tarib qadah,

She'r o'qish ham men uchun azob.

Qo'ying,

bugun qolay gashtakdan,

Bo'lolmasman siz bilan birga.

Baribir men yayrab yurakdan,

Kulolmasman siz bilan birga.

Bugun menga sukunat kerak,
Sukunatki, yo'qlik qadar tinch.
Faqat jimlik tilaydi yurak,
Sizdan bugun birgina o'tinch:

Yolg'iz

qo'ying meni, do'stlarim,
Charchaganman,

orom olayin.

Bugun menga kerakmas hech kim,
O'zim bilan yolg'iz qolayin“.

Ey do'stlarim,

bir zamon kelib,

Shunday so'zlar uchsa labimdan,
Siz ishonmang soddalik qilib,
Chiqqan bo'lmas bu so'z qalbimdan.

Yur, deng meni o'shanday damda,
Quloq solmang, so'zlarim yolg'on.
Yolvorsam-da,

faryod qilsam-da,

Yolg'iz qo'ymang meni hech qachon.

Toki hech vaqt eshikka tanho
Termulmasin ma'yus ko'zlarim.
Mayli,

meni o'ldiring,

ammo

Yolg'iz qo'ymang sira,

do'stlarim.

IXLOS

Na martaba, na boyligi bor edi uming,
Yiroq edi maishat-u ayol dunyosi.
Ko'chasiga kirmagandi o'yin-kulgining,
Jindek joni bor edi-yu, katta ixlosi.

Ixlos edi unga olam, unga saodat,
G'aznalarga berib bo'lmas mulki bebaho.
Ul yigitni taqdir azal, qodir tabiat
Ohanglarning dunyosiga qilgandi oshno.

Sahar chog'i shabnamlardan tinglar edi kuy,
Shafaqlardan yuragiga oqardi qo'shiq.
Vujudida tuman cholg'u qilar edi to'y,
Million-million taronaga borlig'i to'liq.

Junun to'la ko'zlarida yonardi har vaqt
Bizga – oddiy bandalarga noayon shuur.
Bu olamning evaziga qodir tabiat
Bergan edi yuragiga olamcha surur.

U bastakor emas, faqat ixlosmand edi,
Bir ohanglar piri edi yigitga ham pir.
Ixlos bilan ko'ksi doim sarbaland edi,
G'oyibona mehri unga eng a'lo taqdir.

O'shal ustoz fikri bilan nafas olardi,
O'shal pirga baxsh etgandi tamoman o'zin.
Qo'shiqlarin tinglab tunda uxlab qolardi,
Qo'shiqlarin tinglab tongda ochardi ko'zin.

Kunlar o'tib, yigitchaga tor keldi qishloq,
Yelkasiga to'nmi tashlab chiqdi safarga.
Qanot bo'ldi pok niyat-u ezgu ishtiyoq,
Ma'sumlikning farishtasi uchdi shaharga.

Shahar uni gullar tutib qabul qilmadi,
Hatto kutib olmadi eng ulug' bastakor.
Ammo yigit kamtar edi, xafa bo'lmadi,
O'zi ulug' pir oldiga yo'l oldi nahor.

Ammo sokin uxlardi bu mahol ustoz,
Kuni bilan majlislarda to'kilgan jismi.
Muxlisiga quchoq ochib chiqmadi peshvoz,
So'ramadi, qayerdan u, kim u, ne ismi.

Kechroq keling, dedi faqat, yopdi eshikni,
So'ng ne dedi – bo'lmay qoldi yigitcha ogoh.
U ko'rmoqchi bo'lgan edi tirik Qo'shiqni...
Buyuk Tangri qulab tushdi arshidan nogoh.

Bir daqiqa tosh haykalga aylandi muxlis,
Nahotki, shul musiqaning piri sarvari.
Nahot, unga jondan ortiq, umridan aziz
Taronalar shul yurakning bo'lsa samari.

Nahot, ular tongotarning mevasi emas,
Nahot, bedor emas subhi saboh bastakor.
Unga buyuk orzu edi, umrlik havas,
Qo'shiq bo'lib kirmoq ustoz qoshiga nahor.

Yigit qaytdi orzulari yoshdek to'kilib,
Barbod bo'ldi qalbidagi buyuk ehtiros.
Tasodifiy bir holatning qurboni bo'lib
So'ndi u kun pok yurakda buyuk bir ixlos.

So'yla, nega bunday qilding, shafqatsiz falak,
Nega qilding o'shal mudhish holatni paydo?
Nega yerda uchrashdilar bu ikki malak,
Nega suhbat qurmadilar fazolar aro?

Yorug' yulduz ko'kka chiqmay yo'qoldi beiz,
Ulkan daho zavol topdi bo'lmay namoyon.
Bir qotillik sodir bo'ldi tongda mislsiz,
Tanho buyuk bastakordan ayrildi jahon.

Na martaba, na boyligi bor edi uning...

TAAJJUB

Bolalar onasining
uxlatishidan cho'chib,
Kechqurun uyga kelmay
qochib yurgani kabi,
Ertalab turolmasdan
shirin uyqudan kechib,
Ko'rpasini boshiga
tortib turgani kabi,
Yozning issiq kunida
anhor bo'yida turib,
Tusholmagan kabi biz
muzdek suvga daf'atan,
So'ng esa oromijon
suvning rohatin ko'rib,
Qaytib chiqishni sira
istamagandek badan,
Odamzod ham yo'qlikdan
borliqqa kelish chog'i
Chinqirib bu dunyoni
ko'taradi boshiga.
Lekin dahshat tuyular
o'z asliga qaytmog'i,
Faryod chekar olamni
ko'mgudek ko'z yoshiga.

BOLALAR

Sizlar – ota,
Biz – bola bu kun,
Bizdan – salom, sizlardan – alik.
Ammo erish tuyular nechun
Endi sizga bizning bolalik!
Siz ham, axir, bola bo'lgansiz,
Ko'zingizda porlagan hayrat.
O'ynagansiz, sho'xlik qilgansiz,
Qalbingizni qiynagan g'ayrat.
Ayting,
Yo siz gohi-gohida
Qoidani buzmaganmisiz?
Tirmashib yo o'rik shoxiga,
Ko'k g'o'ralar uzmaganmisiz?
O'zboshimcha nomini olib,
Cho'milmaganmisiz anhorda?
Yalang oyoq, to'g'ri yo'l qolib,
Yurmaganmisiz hech devorda?
Sizlar – ota,
Biz – bola bu kun,
Sizdan hay-hay, bizdan – to'polon.
Nega sizga har narsa mumkin,
Nega bizga har ish qatag'on?
Chiqqillaydi devorda soat,
Sekundlarni qiladi hisob.
Sizga uming borligi – rohat,
Bizga uning sirliги – azob.

Magnitofon sizlarga – kerak,
Qo'ndirmoqni istamaysiz gard.
Bizlar umi ochib ko'rmasak,
Dilimizdan tarqamaydi dard.
Toshoynaga koptokni ura,
Sinarmi yo sinmasmi – qiziq.
Oshpichoqni tuproqqa suqsa,
Unarmi yo unmasmi – qiziq.
Bizlar bu kun koni xatoming,
Ne ish qilsak, bari ziyondir.
Xatolarsiz lekin dunyoning
Butunligi o'zi gumondir.
Sizlar – ota,
Biz – bola bu kun,
Bizdan – salom, sizlardan – alik,
Bizni hadeb tergaysiz nechun,
O'zingizda yo'qmi bolalik?
Ishonasiz gohi ertakka:
Bir marta tan berib qo'yinglar,
O'xshab ketar bizning ermakka
Siz o'ynagan ba'zi o'yinlar...
Biz gohida shokolad uchun
Yashirmaymiz, bo'lamiz ayyor.
Axir, siz ham shon-shuhrat uchun
Nimalarga bo'lmaysiz tayyor?
Bizlar danak talashsak bog'da
Xipchin olib quvasiz bizni.
Sizlar amal talashgan chog'da
Kim turg'izar burchakka sizni?

Sizlar – ota,
Bizlar – bolamiz,
O‘zgarishda deydilar olam.
Bir kun sizga yetib olamiz,
Bolalikka qaytasiz siz ham.
Oshno bo‘lar sizga xayolot,
Bizga esa...
Biz – oilalik....
Bolalik – bu asli kamolot,
Kamoli umr esa – bolalik.

TANDIR HAQIDA ERTAK

Mo'jaz hovli,
Pastgina devol,
Pastakkina tandiri bilan:
Yashar edi kichkina bir chol
Kichkina bir kampiri bilan.
Yashardilar kamtar va halol,
Osoyishta taqdiri bilan.
Pichoq charxlar ermak uchun chol,
Kampiri band xamiri bilan.
Nafaqa bor,
Chol-kampir mamnun,
Daraxt ham bor – bir tup olucha.
Lekin shu tor hovlidan bir kun
O'tar bo'ldi kattakon ko'cha.
Ular bu gap tarqagan kundan
Mung'ayishib so'lib qoldilar.
Bamisoli ini buzilgan
Musichadek bo'lib qoldilar.
O'z boshidan kechirgan bilar,
O'ylab ko'ring, osonmas, axir,
Shu hovlida turgan edilar
Naq oltmish yil chol bilan kampir.
Ular bunda ko'rdi go'shanga,
Ikki o'g'il boqdilar o'ktam.
Kuzatdilar ikkovin jangga,
Qaytgani yo'q ammo biri ham.

Mana,
Uy ham buzilar endi,
Tan berdilar yana taqdirga.
Faqat ular o'rgangan edi
Parcha yerga, pastak tandirga.
Boshqarmaga qatnamadi chol,
Raysovetga yurmadi kampir.
Peshonada borini alhol
Yurt qatori ko'rarmiz, axir.
Ne qilardik,
Ko'pga kelgan to'y,
Nolish bizga yarashiq ishmas,
Tegar, axir, bizga ham bir uy,
Ko'cha-ko'yga haydab qo'yishmas.

Shunday bo'ldi,
Berdilar uy ham,
Ko'chirdilar ko'rsatib hurmat.
Biram yorug',
Ozoda, shinam,
Hammadan ham... birinchi qavat!

Kampir cholni chimchilab kulsa,
Xush keladi cholga qilig'i.
Bir jo'mrakdan sovuq suv kelsa,
Bir jo'mrakdan kelar ilig'i.

Oppoq vanna,
Gazxona... rohat,

Hatto po'choq tashlashga paqir...
Hamma narsa joyida,
Faqat...
Faqat bunda yo'q ekan tandir.

Busiz ular bir kun turolmas,
Tatimaydi bersa jahonni,
Chol qurmag'ur og'ziga olmas
Gaz o'choqda pishirgan nonni.

Boshqarmaga arzga bordi chol,
Raysovetga qatnadi kampir.
„Qanday kechar tandirsiz ahvol,
Uy kerakmas bizga betandir“.

Boshqarmada yelka qisdilar,
Raysovetda bo'ldilar hayron.
Jilkontorda shartta kesdilar:
„Yo'q, bo'lmaydi tandirga imkon“.
„Hech bir yerga qo'ndirib bo'lmas
Gap shu, — dedi JEKning rahbari, —
Hamma ruxsat bersa ham, ko'nmas
O't o'chirish tashkilotlari.

Boshda hech kim qilmagan xayol,
Proyektga qo'shmagan, axir..."
Sabablarni tushunmadi chol,
Dahillarga ko'nmadi kampir.

Ikkovim ham tegdi tishiga
„Ammo“, „Lekin“, „Ha“, „Albatta“lar.
Xullas kalom, tandir ishiga
Aralashdi oxir kattalar.

Boshqarmada dedilar mumkin,
JEKdagilar topdilar tadbir.
Baland uyning yonida bir kun
Chol-kampirga qurdilar tandir.

Qo'shnilar ham qarab turmadi,
Kim g'isht tergan,
Kimdir qorgan loy...
Tushmadi ham JEKning hurmati,
Topildi ham tandirga mos joy.
Tandir bitdi
Va o'sha-o'sha
Tong yorishar chog'ida har kun
Osmon bo'yi tomlardan osha
Ko'kka o'rlar ingichka tutun.

O'sha-o'sha, bizga beshikdan
Tanish xush bo'y taralar har yon.
Tongda har bir ochiq eshikdan
Rizqdek kirar bir juft issiq non.
Shunday yashar —
Sokin, bezavol
Pastakkina tandiri bilan
Katta uyda kichkina bir chol
Kichkina bir kampiri bilan.

ALISHER NAVOIY KEMASI

Azaliy davrada charx uradi yer,
Mushtariy azaldek chaqnab turibdi...
Besh asr so'ngida buyuk Alisher
Bahri muhit aro kezib yuribdi.

Tiriklikda charxdan topmagan omon,
Boshiga g'am gardin yog'dirgan falak –
Dahr aro tanho-yu zor-u sargardon
Qalqib bormoqdadur beorom yurak.

Achchiq to'lqimlarga ko'krak uradir
Umrida halovat topolmagan jon,
Jahon ummonida kezib yuradir
Dolg'ali ham sokin jahoniy ummon.

Ulug'vor bastida o'ychan bir shukuh,
Kilkidan to'kilgan g'azaldek boqiy,
Besh asr so'ngida kema bo'lgan ruh,
Besh qit'a oralab kezar Navoiy...

Hayajon ko'nglimda, hayrat aqlimda,
Olis qirg'oqdaman – bu nechuk timsol!!
Yarim ming yil osha o'zga iqlimda
Bundoq uchrashuvni kim etmish xayol.

Azaliy davrida charx uradi yer,
Mushtariy azaldan chaqnab turibdi.
Mahshargacha uyg'oq buyuk Alisher
Jahon ummonida kezib yuribdi.

SHARQIY QIRG'OQ

Ivan Novikovga

„Tabiat qonuni,
Qayda bor qirg'oq,
Bilmadim, fanda ne bois omillar,
Sharqiy sohillardan hamisha tikroq,
Balandroq bo'ladi g'arbiy sohillar.

Necha daryolarni kuzatib yurdim,
Hech yerda istisno topmadim biroq.
G'arbiy sohillarda tepalar ko'rdim,
Sharqiy sohillarni ko'rdim yotiqroq.

Boqib ko'nglim cho'kdi necha martaba,
Nega bunday qilding, charxi kajraftor?
Bir sohilga berib yuksak martaba
Boshqa bir sohilni qilding xokisor?

Aslida, zamin bir, tengdir sohillar,
Nohaqlik emasmi, gardumi zolim!..
Qayda qirg'oq ko'rsam,
Olovli yillar,
Qonli kechuvlarga uchar xayolim.

Biz doim borganmiz kun chiqar yoqdan,
O'liming yuziga tik boqib har gal.
Yov esa yuksakdan, g'arbiy qirg'oqdan
Qattol va beshafqat yog'dirgan ajal.

Biz sharqdan borganmiz, sharqiy sohillar
To'pga nishon bo'ldi, tekis va yaydoq.
Biz bo'lsak – fidoyi joni sabillar
Tikka boraverdik, tanimiz bayroq.

Daryo bo'lib oqdi daryoda xunlar,
Do'zax olovida bamisli dunyo.
Minglardan yuz qoldik, yuzlardan o'nlar,
Qirildik, orqaga qaytmadik ammo.

Bizga dushman edi hiyla va hadik,
Yo'q edi mardlikdan o'zga himoyat.
Yov o'qi tugadi, biz tugamadik,
G'arbiy sohillarni oldik nihoyat“.

Sadosi zamin-u ko'kni titratib
Poyezd Budapeshtga tezlab borardi.
Belorus hamrohim,
Jangchi va adib
Menga xotiralar so'zlab borardi.

Sariq sochlariga oq oralagan,
Moviy ko'zlarida tubsiz bir xayol.
Tirik yursa edi Yesenin agar,
Bugun bo'lar edi, balki, shundoq chol.

U so'zlar,
Tirilib kellarlar go'yo
Birga qonli jangga kirgan o'rtoqlar.
U so'zlar,
Qalbimda beradi sado
Faryod chekib yotgan sharqiy qirg'oqlar.

Mana, men yuksalib
Gelert tog'iga,
Fidolar qabriga egarkanman bosh,
Qarayman Dunayning u qirg'og'iga,
Nogoh ko'z pardasin qoplab kelar yosh.

Sharqiy sohil yotar tinch va beozor,
Hech qachon hech narsa ko'rmagan go'yo,
Go'yoki bo'lmagan u qonli bahor,
Ohista chayqalib oqadi daryo.

Holbuki, qirg'in jang davom etmoqda,
Holbuki, qurbonlar ruhi uyg'oqdir.
Hamon yov qo'rg'oni g'arbiy qirg'oqda,
Hamon bizning maskan sharqiy qirg'oqdir.

Dardlar girdobida charx urar zamin,
Majruh siynasidan silqib oqar qon.
U har kun, har lahza minglab odamin
Sharqiy qirg'oqlarda bermoqda qurbon.

Bombay, Madorasda odam tumonat,
Yaratgan bandasi misli tuproqdir.
Ochlik har soniya ming jonga ofat,
Jizg'anak ko'chalar — sharqiy qirg'oqdir.

Nogoh gumburlaydi Xayfon osmoni,
Yuragin changallab qolar bir ayol.
U sharqiy sohilning bitta qurboni,
Tiriklayin topgan yosh joni zavol.

Hamon qit'alarda yo'qdir sukunat,
Hamon jabhalarda uyg'oqdir g'anim.
Jafokash dunyoda, azaliy qismat,
Sharqiy qirg'oqdadir mening Vatanim.

Dunyoda bor ekan nohaqlik, zulm,
Dunyoda bor ekan asorat, jafo,
Jangdamiz, bir boshda bor bitta o'lim,
Sharqiy sohillarda jonimiz fido.

Shoir! Ey tinchimas olovli yurak!
Adolat yulduzi senga mayoqdir.
Haq yo'lda fidoyi askarsan, demak,
Sening qarorgohing — sharqiy qirg'oqdir.

Zulm qo'rg'oniga qila ber hujum,
Bilki, biznikidir nihoyat zafar.
Dunyoda bor ekan eng so'nggi mazlum,
Sharqiy sohillarda o'chmas mash'allar.

BIR BURDA NON

Mo'ysafid yo'l uzra bir burda nonni
Tuproq orasida ko'rdi-yu nogoh,
Asta qo'lga oldi, o'pdi, bu onni
„Shiq“ etib suratga tushirdi sayyoh.

Bir kuni bu surat olis makonda
Ro'znomalar aro bo'ldi namoyon.
Yozdilar: sho'rlik xalq O'zbekistonda
Mana shunday yashar zor-u notavon.

Kim rad etar surat dalolatini,
Ishonmay, ne qilsin bexabar olam?
O'zbek deb atalgan xalq odatini
Qayoqdan ham bilsin bexabar odam?

Qayoqdan ham bilsin g'ofil odamlar,
Bir burda non uzra engashgan shu chol
Kecha osh berganin yetti pud damlab
Yetmishga yetgani uchun bezavol?

Bu she'rdan maqsadim raddiya emas,
Yurtim jahon bilgan O'zbekistondir.
Dasturxoni olam qilg'udek havas,
Lekin non qadri ham unga ayondir.

Men o'sha yillarni eslayman hamon,
Eslab yuragimga cho'kadi muzlar.
O'rtada bir bo'lak qora kepak non,
Ochlikdan ichiga o'tirgan ko'zlar...

Shukrkim, u kunlar olisda qoldi,
Shukrkim, Vatanim ma'mur va obod,
Shukrkim, bu yurtida mening avlodim
Muhtojlikni ko'rgan eng so'nggi avlod.

Olis ro'znomalar ne yozsalar ham
Mayliga, yolg'onning umri bir kunlik.
Och, yupun ellarga biz hamkor, hamdam,
Chunki bizga ayon ochlik, yupunlik.

Biz yo'qsil bo'lganmiz, yo'qsil bu jahon
Zahmatini tortib borayotirmiz.
Ehsonlar yukini bamisli karvon
Yelkamizga ortib borayotirmiz.

Najot yulduzi deb olam shu bois
Ko'z tikar tolebaxsh bizning yulduzga.
Yerdan ushoq topsak biz ham shu bois
E'zozlab o'pamiz, surtamiz ko'zga.

TABIAT VA QIZALOQ

Biyron qizcham yomg'ir yog'gan kun
Yolvoradi xo'rsinib og'ir:
„Endi birpas o'ynab kelayin,
Ayting, dada, yog'masin yomg'ir!

Kutib qoldi yashil koptokcham,
Hay-hay nimcham zerikdi yomon.
Yig'layapti qo'g'irchog'im ham,
Yomg'ir tinsin, ayting, dadajon!

Buvim derlar duo qilib: „Tm!“
Dehqonlarga qiyin bo'larmish,
Yomg'ir tinsa – plan to'larmish,
Ayting, dada, yomg'ir yog'masin!“

Shirininim, haq so'zlaring bari,
El zori bor buving zorida.
Sen o'ylaysan, falak ishlari
Dadajoning ixtiyorida.

Shunday bo'lsa, men o'zim bilib
Bulut ko'zin o'ymasmi edim.
Yurt boshiga hech o'chmas qilib
Quyosh yoqib qo'ymasmi edim?!

Qizalog'im, bilmaysan hali,
Muammosi olamning – olam.
Ojiz charxga to'zim bergali
Dadang nadir, insoniyat ham.

Izmimizda emas bu dunyo,
Samovatga o'tmas so'zimiz.
Bilki, undan najot yo'q aslo,
Bizga najot... faqat o'zimiz.

Shuncha qayg'u senda ham, qizim,
Xafa bo'lma, baland ko'tar bosh.
O'zbek degan xalq bor, yulduzim,
Qalbi uning millionlab quyosh.

Uni tarix qilgan imtihon,
Tabiatning sinovi nadir.
Unga faqat sen bo'lg'in omon,
Jon-u qalbin sen qilgin qadr.

U buyuk xalq. Yuki ham buyuk,
Qanoati bilmas nihoya.
Ishon, qizim, hech qanday bulut
Xalq boshiga sololmas soya.

SALBIY HAYAJON

Buncha ham yarashiq oq xalatingiz,
Opajon deyinmi yoki ayajon.
Bul ajab til bilan shirin aytdingiz:
– Sizga mumkin emas salbiy hayajon.

Ajabo, qidirsam butun dunyoni,
Topilar ekanmi shunday bir odam –
Yarashsa yuziga g‘azab tug‘yoni,
Yoqsa yuragiga anduh bilan g‘am.

Ne iloj, bizdamas ixtiyor, biroq
Nur va soyalardan bahs qilmoq abas.
Qo‘shib bir kaft hasad va bir kaft nifoq,
Odamzod loyini qorgan biz emas.

Biz emas, bu dunyo yaralgan vaqtda
G‘isht qo‘ygan vafosiz, bemehr, yolg‘on.
Xiyonat zarbi u – bizning lug‘atda,
Sizning tilda esa – salbiy hayajon.

G‘iybatdir, bo‘htondir, shubhadir, kindir,
Balokim, qo‘l siltab ketmoq muammo.
Infarktdan yugurib qochmoq mumkindir,
O‘zimizdan qayga qochurmiz ammo?

Hayot ustozidan yolborib so'rab,
Asrlar o'rgandik dunyo hikmatin:
O'rgandik andisha po'stiga o'rab
Alamni og'udek yutmoq san'atin.

Goh xayol qilaman, taskin bor dilda,
Pushkin bu dunyodan ketdi bearmon.
Agar o'lmaganda shoir duelda,
Uni o'ldirardi salbiy hayajon.

O'ylayman gohida, o'shal mash'um kun
Mahmudning dorida so'nmasa joni,
Salbiy hayajondan borliqqa butun
Tirqirab ketardi Mashrabning qoni.

Har inson zotida o'zga bir matlab,
Har inson zotida o'zgacha qismat.
Mendan har narsani qiling-u talab,
Ko'r-u kar bo'lmoqni so'ramang faqat.

Axir, bizga azal orzu — yaratmak
O'zga bir jahon-u, o'zga bir inson.
Hayajon chekarmiz, toki kelajak —
Bilmasim, nimadir salbiy hayajon.

VATAN SOG'INCHI

*Chet ellarda xizmat qilayotgan
o'zbek birodarlarimga*

Qay oliy makonga safar qilmayin
Qay yiroq sohilga eltmasin qismat,
„Assalom alaykum!“ deya jilmayib
Bir o'zbek qondoshim qarshilar, albat.

Bizlar Kolomboga qo'nganda sahar,
Ilk bor u qarshilab parvona bo'ldi.
Shunda rutubatli, badbo'y bu shahar
Ko'zimga charaqlab Farg'ona bo'ldi.

Madorasda tilmoch ul o'zbekzoda
Barobar so'zlardi sakkiz tilda ham.
U oq xalat kiyib dorushshifoda,
Afg'on bolasiga qo'yardi malham.

Nur qasrini tiklab Furot uzra u
Arab xonasiga yoqardi quyosh.
Paxta o'stirardi Nildan olib suv,
Qalbida Afriqo filicha bardosh.

Misrda Yusufdek bo'lib ko'rindi,
Yamanda u menga tuyuldi Hotam.
Bu ayon tuyg'udir — na qilsa endi
Olovdek tashlanar ko'zga o'z odam.

Bukun olis yo'ldan qaytganim chog'da
Ilk satrimda sizni qildim mukarrar –
Ey siz, jondoshlarim, yurtidan yiroqda
Yurtning xizmatiga bog'langan kamar!

Bilaman, ne azob yuki hijronning,
Ne darddur oy-yillar bo'lmoq intizor.
Bilaman, sog'inchi O'zbekistonning
Ko'zingiz tubida hamisha bedor.

U jahon ichida bitta jahondir,
Bir ko'rgan umrbod qilgusi havas.
Yerning tortish kuchln yengmoq osondir,
Ona-yer mehridan uzilib bo'lmas.

Do'stlarim, har qayda bo'ling salomat,
Omon qayting uyga olis makondan.
Tilagim, hech qachon, hech qachon qismat
Bizni ayirmasin O'zbekistondan.

YAXSHIDIR ACHCHIQ HAQIQAT

Yaxshidir achchiq haqiqat,
Lek shirin yolg'on yomon,
Ul shirin yolg'onga mendek
Aldanib qolg'on yomon.

Umrimiz aldoq jahonda
Aldanib o'tgay va lek
So'nggi qiynalg'on yomondir,
So'nggi qiynalg'on yomon.

Aytgali achchiq azobing
Bo'lsa dildosh yaxshidir,
So'z demay o'tli alammi
Jomingga solg'on yomon.

Jonga solg'on ham na sozdir,
Elga so'ylab men kabi
Shoiri devonayi ishq
Nomini olg'on yomon.

Gar qilich kelsa boshingga,
Qo'rqma, Erkin, rostni ayt,
Yaxshidir achchiq haqiqat,
Lek shirin yolg'on yomon.

INSON

(Qasida)

Sobit-u sayyorada

Inson o'zing, inson o'zing.

Mulki olam ichra bir

Xoqon o'zing, sulton o'zing.

Sobit o'z ma'vosida,

Sayyor fazo dunyosida,

Koinot sahrosida

Karvon o'zing, sarbon o'zing.

Shams – dil taftingdadir,

Sayyoralar kaftingdadir,

Keng jahon zabtingdadir,

Bog'bon o'zing, posbon o'zing.

Bu yorug' dunyo nadur?

Koshonadur, vayronadur,

Senga mehmonxonadur,

Mehmon o'zing, mezbbon o'zing.

Bunda oq birla qaro,

Zulmat, ziyo, shoh-u gado

Jang qilurlar doimo,

Ul yon o'zing, bul yon o'zing.

Sen balo, ham muftalo,

Xayr ila kin, rost-u riyo,

Fitnagar olam aro

Fatton o'zing, qurbon o'zing.

Goh adolat bog'ida,
Piri adovat gohida,
O'z diling dargohida
Shayton o'zing, g'ilmon o'zing.

Xormisan yo gulmisan,
Tojdormisan yo qulmisan,
Chug'zmisan, bulbulmisan,
Nolon o'zing, xushxon o'zing.

Bu hayot o'rmon ekan,
Jon borki, qasdi jon ekan,
Bunda qatl oson ekan,
Sirtlon o'zing, jayron o'zing.

Bu hayot ummon ekan,
Ummon abad gardon ekan,
Qatradek sarson ekan,
Sarson o'zing, gardon o'zing.

Mash'ali fikrat – sening,
Ham changali vahshat sening,
G'ayrat-u g'aflat sening,
Javlon o'zing, uryon o'zing.

Qilding-u oyda xirom,
Ham yerda qon to'kding harom,
Ushbu holingdan mudom
Xandon o'zing, giryon o'zing.

Minding ilm narvoniga,
Chiqding funun osmoniga,
Bu jahon ayvoniga
Arkon o'zing, vayron o'zing.

Zarrani ijod etib,
Dahshat balo bunyod etib,
Oqibatni yod etib
Hayron o'zing, hayron o'zing.

Bog'i arz obod erur
Sendin agar imdod erur,
Yo'qsa u barbod erur,
To'fon o'zing, to'g'on o'zing.

Sen hilol, yulduz, salib,
Tavrot, Zaburdin yuksalib,
Boymisan yoki g'arib
Komron o'zing, yakson o'zing.

Kim farangi, kim habash,
Irq, qon talash, imon talash,
Shulmi insondek yashash,
Armon o'zing, afg'on o'zing.

Mamlakatga mamlakat,
Millatga millat bo'lsa qasd,
Qilg'uvchi so'ng oqibat
Armon o'zing, afg'on o'zing.

Onayizoring – zamin,
Tanho yo'g'-u boring – zamin,
Xasta bemoring – zamin,
O'g'lon o'zing, darmon o'zing.

Bag'rida yotquchi – sen,
Ne'matlarin totquchi – sen,
Tig' bo'lib botquchi – sen,
Paykon o'zing, qalqon o'zing.

Marsga to'p otquchi – sen,
Zuhroni uyg'otquchi – sen,
Uyquda qotquchi – sen,
Uyg'on o'zing, uyg'on o'zing.

Kelding olamga, demak,
Yetmas uni so'rmak, yemak,
Yerni etmog'ing kerak
Bo'ston o'zing, rizvon o'zing.

So'zga ham poyon bo'lur,
Yozsam yana devon bo'lur.
Rustami doston bo'lur,
Doston o'zing, devon o'zing.

Bo'lmasin subhing qaro,
Bor bo'l mudom borliq aro,
O'zni etgil doimo
Inson o'zing, inson o'zing.

Ey, sen Erkin, sen bukun
Yozding dilingdan bir tugun,
Sen kim-u ne dahri dun,
Biyron o'zing, nodon o'zing.

MUNDARIJA

O'zbekiston	3
O'lka	8
O'zbekim	9
Kamtarlik haqida	14
Armon	14
„Gohi poyezd, goh ot bilan“	15
Majnuntol	16
She'r haqida she'r	19
Shoir umri	22
Teranlik	23
Surat	24
Fursating	25
„Oydin kecha“	26
Asablar	28
Mening yulduzim	29
Kutish soatlari	31
Bosh tebratar soat kavgiri	33
„Ko'cha o'rtasida bir siniq shisha“	33
So'ngan yulduzlar	34
Uchi tugik dastro'mol	36
Do'st bilan obod uying	39
Nido	41
Tasavvur	63
Yo'qolgan she'r	64
Lirik qahramon	67
Bolalik	71
Kurash o'yini	72
She'riyat	73
Sof havoning foydasi	75
„Men jilg'aman“	76
Tirik sayyoralar	77
Ota tilagi	79
Zangori shu'lalar	81

Ona tilim o'lmaydi.....	84
Yosh shoirlarga	87
Yolg'izlik istagi	90
Ixlos.....	92
Taajjub.....	95
Bolalar.....	96
Tandir haqida ertak.....	99
Alisher Navoiy kemasi	104
Sharqiy qirg'oq.....	106
Bir burda non.....	110
Tabiat va qizaloq.....	112
Salbiy hayajon	114
Vatan sog'inchi.....	116
Yaxshidir achchiq haqiqat.....	118
Inson	119

SHE'RIYAT DURDONALARI

ERKIN VOHIDOV

VATAN SOG'INCHI

She'riy to'plam

„Ziyo nashr“
Toshkent – 2019

Muharrir	<i>Abdurahmon Jo'rayev</i>
Badiiy muharrir	<i>Bahodir Ibrohimov</i>
Musahhih	<i>Oybek Haydarov</i>
Sahifalovchi	<i>Habibulloh Haydarov</i>

Nashriyot litsenziyasi AA № 0008, 27.03.2019
22.06.2109-yilda bosishga ruxsat etildi. Qog'oz bichimi 84x108 ¹/₃₂.
Ofset qog'oz. „Uz-Academy“ garniturasida ofset usulida bosildi.
Shartli bosma tabog'i 6,72. Nashriyot-hisob tabog'i 4,0.
Adadi 10000 (1-zavod 5000). Shartnoma № 55–19.
Buyurtma raqami № 222.

„Ziyo nashr“
Mas'uliyati cheklangan jamiyati
Toshkent shahri, Uchtepa tumani, 23-mavze, 42-uy.
«Print Line Group» XK bosmaxonasida chop etildi.
100097, Toshkent sh., Bunyodkor shohko'chasi, 44.

V 89 Vohidov, Erkin.

Vatan sog'inchi. [Matn]: She'riy to'plam / E. Vohidov. –
T.: „Ziyo nashr“ Mas'uliyati cheklangan jamiyati, 2019. –
128 bet.

ISBN 978-9943-5705-7-3

UO'K: 821.512.133-1

KBK 84(50')6